

SPOJENÁ ŠKOLA INTERNÁTNA
organizačná zložka:
ŠPECIÁLNA MATERSKÁ ŠKOLA INTERNÁTNA
Karola Supa 48
L u č e n e c

Šikovné jazýčky

Školský vzdelávací program

„Čo chceš, aby deti vedeli, ukáž im to. Čo chceš, aby deti robili, urob to sám pred ich očami.
Čo chceš, aby deti hovorili, hovor to sám v ich prítomnosti.“

J. A. Komenský

Školský vzdelávací program	Šikovní jazyčky
Stupeň vzdelania:	predprimárne vzdelanie
Dĺžka dochádzky:	spravidla 3 roky
Vyučovací jazyk:	slovenský
Forma výchovy a vzdelávania:	poldenná, celodenná, týždenná
Druh školy:	Špeciálna materská škola pre deti so zdravotným znevýhodnením
PREDKLADATEĽ:	
Názov školy:	Spojená škola internátna organizačná zložka: Špeciálna materská škola internátna
Adresa:	Karola Supa 48, 984 03 Lučenec
IČO:	51066211
Riaditeľ školy:	PhDr. Lenka Hricová
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Zdenka Cirjaková, zástupca riaditeľa
Ďalšie kontakty:	☎ 047/4331459, 4511855-6 e-mail: zsisplc@pobox.sk web: www.zsisplc.edupage.org
ZRIAĐOVATEĽ:	
Názov:	Okresný úrad Banská Bystrica
Adresa:	Námestie Ľ. Štúra 1, Banská Bystrica
Kontakty:	☎ 048/4306 600, skolstvo.bb@minv.sk

Platnosť dokumentu: od 01. 09. 2018

Schválené na pedagogickej rade: 24. 08. 2018

Schválené v Rade školy : 04. 10. 2018

PhDr. Lenka Hricová, riaditeľka školy

1 Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Vlastným cieľom výchovy a vzdelávania detí v špeciálnej materskej škole internátnej je priblížiť sa ku strategickej vízii školy: „*Vybudovať progresívnu špeciálnu školu, ktorá je svojim školským vzdelávacím programom, používanými výchovno-vzdelávacími metódami a komplexnými poradenskými službami smerovanými na deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, na ich rodičov, zameraná na rozvoj ich schopností a zručností s cieľom poskytnúť základ pre ich budúce vzdelávanie, profesijný a osobný život.*“

Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu kognitívnu, senzomotorickú a citovo-sociálnu úroveň ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti. Východiskom je jedinečnosť dieťaťa, aktívne učenie a začleňovanie do skupiny a kolektívu.

Cieľom vzdelávania detí s narušenou komunikačnou schopnosťou je rozvíjanie všetkých jazykových rovín, všetkých foriem komunikácie, eliminovanie a prevencia NKS.

Zameranie edukácie a rehabilitačného procesu sluchovo postihnutých detí je také, aby sa primerane veku a osobitostiam detí rozvinuli ich komunikatívne, reedukačné a kompenzačné kompetencie. Dosiahnutie jednotlivých kompetencií sa realizuje v súlade s individuálnymi osobitosťami dieťaťa so sluchovým postihnutím v takom rozsahu, aby konečné výsledky dieťaťa so sluchovým postihnutím s prihliadnutím na jeho sluchové postihnutie zodpovedali profilu absolventa predprimárneho vzdelávania.

Z hľadiska nerovnomernej štruktúry schopností detí s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami je prvoradým cieľom rozvíjanie zaostávajúcich oblastí, rozvíjanie priemerných, resp. vynikajúcich schopností, všestranný a harmonický rozvoj dieťaťa, rozvoj individuality dieťaťa.

Oblasť výchovno-vzdelávacieho procesu je v oblasti riadenia školy kľúčová. Všetko úsilie smeruje k uspokojeniu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb našich detí a k ich rozvoju. K dosiahnutiu väčšej kvality vedú aj nami vytýčené ciele:

CA1: Rozvinúť u detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením schopnosti, ktoré môžu výraznou mierou pozitívne ovplyvniť ich budúci osobný a profesionálny život, aby (v závislosti od druhu a stupňa zdravotného znevýhodnenia) dokázali primerane komunikovať ústnou aj písomnou formou (prípadne ovládali iný komunikačný kanál – AAK, SPJ), dosiahli primeraný stupeň socializácie a sociálneho kontaktu, aby sa u nich rozvíjali kľúčové kompetencie – najmä čítanie s porozumením a používanie matematiky a logického myslenia v bežnom živote. U ťažko a viacnásobne postihnutých dosiahnuť najvyšší možný stupeň.

U každého dieťaťa alebo žiaka identifikovať individuálne charakteristiky v oblasti komunikačných schopností a následne narušenej komunikačnej schopnosti (NKS), sociokultúrny kontext vývinu dieťaťa/žiaka, špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby (ŠVVP) dieťaťa/žiaka v kontexte NKS (alebo symptomatickej NKS v rámci primárneho zdravotného postihnutia alebo narušenia – SP, autizmus, poruchy učenia ap.). Dôkladne zdiagnostikovať a pomenovať oblasti – najbližšie zóny vývinu, ktoré budú rozvíjané, ako aj metódy a postupy prostredníctvom ktorých sa to dosiahne. Dôraz sa kladie na najnovšie, moderné metódy -

Laheyovej model vývinu reči, Výcvik fonematického uvedomovania, Hejného metóda, auditívno-verbálne postupy u sluchovo postihnutých. V ŠMŠI je to tiež Cílená terapia hrou, TEACCH program, AAK, ABA terapia.... Rozvíjať ciele sociálne a komunikačné schopnosti, každodenné praktické schopnosti pomocou špeciálnych metód a vytvárať základné adaptívne správanie u detí s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami.

Každé dieťa alebo žiak bude mať vypracovaný Plán rozvoja (v prípade potreby aj Individuálny vzdelávací program) v ŠMŠI zameraný na stimuláciu kognitívno-psychomotorických funkcií, na rozvoj komunikačných schopností dieťaťa a na rozvoj kognitívnych a nonkognitívnych funkcií osobnosti dieťaťa pri hre.

S výsledkami diagnostiky aj s Plánmi rozvoja bude oboznámený a stotožnený rodič a všetci pedagógovia.

Pre splnenie stanovených cieľov je nevyhnutné ďalšie vzdelávanie zamestnancov s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú.

CA2: Prostredníctvom vlastných vytvorených predmetov v rámci voliteľných hodín školského vzdelávacieho programu cielene vytvárať ďalší priestor pre reedukáciu zdravotného znevýhodnenia detí a žiakov so zameraním na kľúčové kompetencie (zamerať sa na oblasť čítania s porozumením – rozvoj čitateľskej gramotnosti). V ŠKD a ŠI cielene nadväzovať vhodnými aktivitami na špecifické predmety školského vzdelávacieho programu a vytvárať tak ďalší priestor pre rozvoj kľúčových kompetencií (čitateľská a matematická gramotnosť).

CA3: Dosiahnuť aktívne používanie inovatívnych metód alebo aspoň ich prvkov vo výchovno-vzdelávacom procese. Zavádzať používanie stratégií učenia ako dôležitú súčasť prípravy na celoživotné vzdelávanie. Dokázať efektívne pôsobiť na rozvoj predčitateľských a čitateľských schopností detí a žiakov s dôrazom na rozvoj schopnosti čítať s porozumením. Rozvíjať schopnosť používať matematiku a logické myslenie v bežnom živote.

CA4: Zvýšiť mieru využívania učební IKT, tabletov a dostupných technických vymožeností v rámci všetkých predmetov a edukačných aktivít v ŠMŠI, ZŠI, ŠKD a ŠI, C ŠPP. Pre edukačné aktivity využívať aj voľne dostupný (free) softwar, didaktické programy a webové stránky. Využívať túto techniku aj na rozvoj schopnosti naučiť sa učiť.

CA5: Vytvárať pre deti a žiakov vhodné, bezpečné a zdravé prostredie. Poskytnúť talentovaným deťom ďalšie výchovno-vzdelávacie formy, kde môžu rozvíjať svoje nadanie. Podporovať aktivity smerujúce k vytváraniu návyku zmysluplného trávenia voľného času s cieľom prevencie sociálno-patologického ohrozenia.

CA6: Vytvárať podmienky pre budovanie vzťahu školy a rodičov ako navzájom spolupracujúcich partnerov v atmosfére dôvery, informovanosti a rešpektu. Hľadať cesty, ako rodičov zaujať a zapojiť do života školy (osveta rodičovskej verejnosti, zvýšenie informovanosti, propagácia Spojenej školy internátnej u rodičov a u širšej verejnosti, zvyšovanie záujmu rodičov o dianie v škole).

CA7: Cielene vytvárať priestor pre spoluprácu a prepojenie organizačných zložiek školy (aj vzhľadom na ich umiestnenie v dvoch budovách) a podporovať tak atmosféru „rodinnej školy“, v ktorej sa všetci poznajú, cítia sa dobre a vedia si vzájomne pomôcť a podporiť sa, resp. vytvárať podmienky pre vyššiu mieru prepojenia organizačných súčastí školy.

CA8: Vytvoriť podmienky pre úspešné fungovanie C ŠPP v rámci špeciálnej školy.

Poslaním materskej školy je poskytnúť deťom s narušenou komunikačnou schopnosťou, sluchovým postihnutím a autizmom plnohodnotné predprimárne vzdelanie, zlepšovať narušenie komunikačnej schopnosti a eliminovať edukačné nedostatky, ktoré z narušenia vyplývajú. Poslanie je v súlade so súčasne platnou legislatívou a zároveň úzko korešponduje so strategickými zámermi a koncepciou školstva, ktorá je deklarovaná v projekte Milénium, z ktorého vychádzajú jednotlivé koncepcie, podrobne zamerané na dlhodobý rozvoj starostlivosti o osoby so zdravotným postihnutím.

Naša Spojená škola internátna ako komplex poskytuje:

- včasnú stimuláciu zdravotne znevýhodnených detí
- individuálnu komplexnú špeciálno – pedagogickú starostlivosť
- individuálnu logopedickú starostlivosť v súlade so vzdelávacími programami pre deti so zdravotným znevýhodnením pre predprimárne vzdelávanie
- komplexnú psychologickú diagnostiku a terapiu
- výchovu a vzdelávanie detí s narušenou komunikačnou schopnosťou, sluchovým postihnutím a autizmom, prípadne iným zdravotným znevýhodnením od 3. rokov do 6.rokov
- výchovu a vzdelávanie detí od prípravného ročníka až po získanie nižšieho stredného vzdelania.

1.1 Partneri, s ktorými škola nevyhnutne spolupracuje pri napĺňaní svojich cieľov:

Zriadovateľ: Okresný úrad v Banskej Bystrici, rodičia (zákonní zástupcovia, Združenie rodičov detí a žiakov so SP a s NKS), zamestnanci školy (pedagogickí a nepedagogickí), sociálny partner (odborová organizácia), školská samospráva – Rada školy, stavovská organizácia – Spoločnosť pre špeciálnu a liečebnú výchovu v SR (SŠLV v SR), zástupcovia občanov so zdravotným znevýhodnením – Asociácia rodičov nepočujúcich detí v SR – ANEZSP v SR, inštitúcie priamo riadiace – MŠVVaŠ SR, ŠPÚ, vzdelávacie inštitúcie, pripravujúce pedagógov – PdF UK v Bratislave, PaSA v Lučenci.
Tretí sektor: Občianske združenie pri ZŠ pre SP internátnej, Nadácia Počuť srdcom, ďalšie inštitúcie.

Partnerské školy: špeciálne školy v SR, Špeciálna škola pre žiakov so sluchovým postihnutím v Egri, v Debrecíne a vo Váci.

1.2 Analýza požiadaviek a spokojnosti partnerov

1.5.1	ŠKOLA – ZRIAĐOVATEĽ Poskytuje kvalitnú výchovu a vzdelávanie, plní ciele stanovené v Národnom programe, stanovuje si splniteľné ciele v súlade s požiadavkami humánnej školy, zabezpečuje plynulú prevádzku. Škola od zriaďovateľa očakáva podporu pri napĺňaní cieľov.	ZRIAĐOVATEĽ – ŠKOLA Zabezpečuje dostatok financií na prevádzku školy, očakáva kvalitné plnenie úloh a kvalitné služby verejnosti.
1.5.2	ŠKOLA – RODIČ Škola poskytuje rodičovi ako objednávateľovi kvalitné služby v rámci výchovy a vzdelávania, celodennej starostlivosti (stravovanie, ubytovanie), poradenstva, poskytuje mimoškolské aktivity.	RODIČ – ŠKOLA Rodičia spolupracujú so školou, poznajú a podporujú jej hlavné ciele, pomáhajú škole, podieľajú sa na realizácii cieľov. Prostredníctvom volených zástupcov sa podieľajú na spolurozhodovaní o hlavných zámeroch školy. Podľa výsledkov z vykonaných prevažne anonymných zisťovaní rodičia najviac požadujú: • Špecializáciu – odborný prístup MŠ podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb svojho dieťaťa, • Pravidelný kontakt a poradenstvo s pedagógmi svojho dieťaťa (informovanie o aktivitách, ktoré sa robia, o napredovaní dieťaťa) • Aplikáciu nových metód zameraných na vývin reči, sluchovú výchovu, čítanie s porozumením, terapiu porúch učenia. • Vyššiu frekvenciu individuálnych logopedických intervencií, ako je umožnená terajším učebným plánom. • Zlepšovanie materiálneho vybavenia školy – pomôcky, úprava areálu...
1.5.3	ŠKOLA – ZAMESTNANCI Vytvára pre zamestnancov školy optimálne pracovné podmienky, psychohygienické podmienky, zabezpečuje možnosti ďalšieho vzdelávania, oboznamuje s novou legislatívou, vytvára účinnú organizačnú štruktúru, priestor na	ZAMESTNANCI – ŠKOLA Plnia celkové a čiastkové ciele školy, permanentne sa vzdelávajú, sú aktívni a iniciatívni, spolupracujú s rodičovskou verejnosťou, účinne spolupracujú s ďalšími partnermi školy, vytvárajú pozitívny imidž školy. Každý člen pedagogického zboru má právo participovať na tvorbe školských

	realizáciu a tvorivosť, priznáva samostatné kompetencie, vytvára vnútorné školské predpisy tak, aby sa s nimi stotožnili všetci zamestnanci.	noriem, tiež na usmerňovaní chodu školy.
		Akceptujú vnútorné školské predpisy s vedomím, že nariadenia, ktoré spoločne skoncipovali a prijali, budú musieť plniť. Zamestnanci požadujú: • Oceňovanie kvalitného výkonu zamestnanca. • Zabezpečovanie ďalšieho vzdelávania a profesionálneho rastu. • Otvorenú a priamu komunikáciu vedúcich pracovníkov so zamestnancami.
1.5.4	ŠKOLA	ORGANIZÁCIE, SPOLUPODIEĽAJÚCE SA NA VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ
	Prizýva organizácie k spolupráci	Pomáhajú plniť hlavné úlohy školy.
1.5.5	ŠKOLA - ŠKOLSKÁ SAMOSPRÁVA	ŠKOLSKÁ SAMOSPRÁVA - ŠKOLA
	Predkladá samospráve koncepciu, plány práce, plány rozvoja, podnety na pomoc a spoluprácu, očakáva pomoc.	Vyjadruje sa k hlavným úlohám, dáva podnety a návrhy na skvalitnenie činnosti, spolupodieľa sa na realizácii úloh, poskytuje pomoc.
1.5.6	ŠKOLA – OSTATNÍ PARTNERI	MŠVVaŠ SR, ŠPÚ, NADÁCIE, OBČIANSKE ZDRUŽENIA, PROJEKTOVÍ PARTNERI – ŠKOLA
	Škola prizýva k spolupráci OZ, projektových partnerov, očakáva pomoc, podporu, dôveru.	Škola očakáva od MŠVVaŠ SR - ŠPÚ - vypracovanie Štátneho projektu výchovy a vzdelávania, podnety a výzvy na realizáciu projektov, podporu pri realizácii projektov od OZ a ďalších partnerov.

2 Zameranie školy

Vychádzajúc z tradície, dlhoročných skúseností, úspechov školy a z možností poskytovaných okolím školy, ako aj na základe analýzy záujmu rodičov detí sa naša škola zameriava na to, aby bola:

- a) **Škola otvorená** pre všetky deti so zdravotným znevýhodnením. Každoročne organizujeme Deň otvorených dverí, s možnosťou zúčastniť sa výchovno-vzdelávacej činnosti. Podporujeme otvorenú komunikáciu s rodičmi, formy spolupráce, aj netradičné.
- b) **Škola občianska**, s demokratickým prístupom, rešpektovaním hodnôt školy, práv dieťaťa, rešpektovaním osobnosti dieťaťa aj učiteľa. Uplatňujeme individuálny prístup, s rešpektovaním individuálnych osobitostí každého dieťaťa. Chceme vychovať deti schopné žiť v občianskej spoločnosti, podľa všeobecne uznávaných životných a morálnych hodnôt a občianskych princípov.
- c) **Škola rešpektu a tolerancie** – poskytujeme výchovu a vzdelávanie deťom s viacerými druhmi a stupňami zdravotného postihnutia, s rôznymi vlohami a schopnosťami.
- d) **Škola podporujúca talenty** – formou možnosti výberu záujmového útvaru umožňujeme deťom hľadať a rozvíjať ich talent.

V rámci prevencie a včasnej odbornej starostlivosti v oblasti narušenej komunikačnej schopnosti a špecifických porúch učenia vykonávame u všetkých detí orientačné vyšetrenie vývinu reči a v poslednom roku dochádzky v materskej škole skrining detí ohrozených dyslexiou.

Komunikačnú schopnosť detí rozvíjame stimulačnými programami a zameriavame sa na rozširovanie slovné zásoby, na rozvoj súvislého vyjadrovania, na stimuláciu grafomotoriky a oromotoriky. Deťom poskytujeme denne odbornú logopedickú starostlivosť realizovanú školskými logopédmi, zameranú na rozvoj schopností potrebných pre správny rozvoj vnímania, porozumenia reči, jej produkcie a iných atribútov potrebných pre používanie reči v hovorenej aj písomnej podobe. Zameriavame sa na rozvoj predčitateľskej gramotnosti, realizujeme ciele aktivít na rozvoj vývinových úrovní predkonvenčného čítania a rozvíjame predmatematickú gramotnosť u detí s narušenou komunikačnou schopnosťou a so sluchovým postihnutím. V rámci edukácie vychádzame z najnovších poznatkov a výsledkov výskumov z oblasti pedagogiky sluchovo postihnutých a o vývine gramotnosti a procesov podieľajúcich na čítaní s porozumením v populácii intaktných detí aj detí s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Pre docielenie čo najlepšej sociálnej adaptácie a samostatnosti v dospelosti vytvárame špecifické, protetické a augmentatívne prostredie pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami.

V procese edukácie ponúkame deťom zaujímavé, atraktívne a zmysluplné učenie sa v centrách aktivít. Každé centrum v jednotlivých triedach sa zameriava na konkrétnu oblasť rozvoja osobnosti dieťaťa. Jednotlivé aktivity si deti samostatne i spoločne vyhodnocujú.

Vo výchovno-vzdelávacom procese používame špecifické metódy a postupy, pričom ciele a komplexne pôsobíme na komunikačnú schopnosť dieťaťa. Rešpektujeme schopnosti a možnosti jednotlivých detí so zámerom postupne splniť výkonové štandardy. Dbáme na celostný osobnostný rozvoj dieťaťa, na rozvoj jeho tvorivosti a rozvoj prvej počítačovej gramotnosti. V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu aplikujeme moderné a inovatívne výchovno-vzdelávacie stratégie a využívame informačno-komunikačné technológie.

Cieľovými hrovými a zámernými aktivitami rozvíjame predčitateľskú gramotnosť.

Rešpektujeme a cielene budujeme vývinové úrovne predkonvenčného čítania:

Tabuľka č. 1: Fázy vývinu čítania je podľa Juel (1991, podľa: Ehri - McCormick, 1998)

1. Predgrafémová fáza (Logografická fáza)	V tejto fáze sú deti predškolského veku a žiaci, ktorí ešte nepoznajú písmená. Dokážu čítať logogramy (napr. Coca Cola), pretože si pamätajú vizuálne charakteristiky slov, napr. dĺžka a tvar slova. Nechápu ešte, že slová sa skladajú z písmen a že hlásky sú reprezentované písmenami, preto nedokážu čítať samostatne, čítanie môžu predstierať. Dôležitou schopnosťou, ktorá pomôže prejsť deťom do ďalšej fázy je fonematické uvedomovanie, pomôže im pochopiť fonémovo-grafémové prevody.
2. Čiastočná grafémová fáza (Čítanie pomocou vizuálnych charakteristík a písmen)	V tejto fáze sú deti predškolského veku, žiaci na prvom stupni a starší žiaci, ktorí majú ťažkosti s čítaním. Tieto deti čiastočne poznajú abecedu, a preto hádajú význam slov na základe poznania niektorých grafém a kontextu, obrázkov. Nedokážu čítať neznáme slová, pretože ich dekodovanie nie je dostatočne rozvinuté. Neovládajú úplne pravidlá uplatňované pri čítaní.

Vývin a charakteristiky čítania u detí a žiakov so SP ovplyvňujú viaceré faktory:

- **Vplyvy dedičnosti:** patrí sem druh a stupeň straty sluchu a výskyt SP u rodičov dieťaťa príp. ďalších členov rodiny. Poznatky zo štúdií skúmajúcich vplyv aj ľahkého SP na vývin zručností podieľajúcich sa na čítaní s porozumením preukázali, že akákoľvek ľahká strata sluchu môže spôsobiť problémy vo: fonologickej pamäti, FU a opakovaní pseudoslov.
- **Kochleárny implantát:** KI sa stal jedinečnou príležitosťou na rehabilitáciu sluchu a reči u osôb s ťažkým stupňom SP až nepočujúcich (Holmanová, 2002; Schmidt – Giovannini, 2014). Môžeme konštatovať, že výsledky detí s KI v čítaní sú vynikajúce, ak ich porovnávame s výsledkami ťažko až veľmi ťažko SP detí bez KI.
- **Vplyv rodinného gramotnostného prostredia:** výskumy zamerané na rodinné gramotnostné prostredie (Mikulajová, 2014), vplyv faktorov dedičnosti a environmentálneho prostredia na rozvoj predčitateľskej gramotnosti, resp. čítania u detí so SP a s NKS sa v posledných rokoch realizovali hlavne v zahraničí a konštatovali určité špecifiká, vzťahujúce sa na SP, v porovnaní s intaktnou populáciou.

Ako ďalšie faktory, ktoré vplývajú na vývin schopností podstatných pre čítanie s porozumením u detí so SP sa v slovenských podmienkach potvrdili:

- *aktívny prístup rodiča* (návšteva materskej školy, obetavý prístup rodiča, realizovanie predčitateľských aktivít s dieťaťom v domácom prostredí, rodič poučil školu a okolie o SP a o kompenzačnej pomôcke),
- *charakteristika rodiny* (finančná situácia rodiny, súrodenci dieťaťa so SP, výskyt čitateľského správania v rodine, výskyt SP v rodine, vzdelanie rodičov, zamestnanie rodičov, zdravotný stav členov rodiny),

- *raná a odborná starostlivosť* (raná starostlivosť: rodič dobrého čitateľa so SP spätne oceňuje ranú starostlivosť, raná starostlivosť pred 2. rokom; odborná starostlivosť: aktívna spolupráca rodiny s odborníkmi, dlhodobá spolupráca rodiny s dieťaťom so SP s centrom špeciálno-pedagogického poradenstva, ktoré je zamerané na deti so SP).
- *vplyv SP a jeho kompenzácia* (KI, SP), aj v slovenských podmienkach sa potvrdil štatisticky významný rozdiel v úrovni čítania žiakov s KI a bez neho v skupine žiakov so SP: *medzi žiakmi so SP s KI je štatisticky významne viac dobrých čitateľov ako medzi žiakmi so SP bez KI.*

2.3 Charakteristika materskej školy

Špeciálna materská škola internátna je organizačnou zložkou Spojenej školy internátnej od 1. septembra 2017. Nachádza sa v príjemnom prostredí, v účelovej budove na okraji mesta. 1. septembra 1965, ako prvá na Slovensku bola zriadená materská škola pre nedoslýchavé deti v Lučenci pri Základnej škole internátnej pre nedoslýchavých. Do siete škôl a školských zariadení bola zaradená od 1. septembra 2001 ako Špeciálna materská škola pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou. Od 1. septembra 2012 bola zaradená do siete škôl a školských zariadení ako Špeciálna materská škola internátna, bez prívlastku. Stravovanie detí materskej školy zabezpečuje Školská jedáleň ako súčasť Spojenej základnej školy internátnej. Ubytovanie detí ŠMŠI je možné v Školskom internáte s týždennou prevádzkou, ktorý je súčasťou Spojenej základnej školy internátnej.

2.4 Projekty

Škola sa pravidelne zapája do výziev a projektov s cieľom skvalitniť materiálne a technické podmienky školy. V rámci projektov ESF, ktorých organizátorom sú iné organizácie, sa viacerí pedagogickí zamestnanci zapájajú do vzdelávania. Snahou vedenia školy je zabezpečiť v spolupráci so zriaďovateľom zlepšovanie technického stavu budovy, materiálneho vybavenia, vybavenia kompenzačnými pomôckami a najmä zvyšovanie odbornej úrovne zamestnancov.

ŠIKOVNÉ JAZÝČKY

Súčasťou učebných osnov sú vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí vzdelávacieho programu pre deti so zdravotným znevýhodnením. Takáto podoba učebných osnov dáva učiteľkám voľnosť, tvorivosť a iniciatívu v ich prispôbovaní sa individuálnym vzdelávacím potrebám detí a dáva možnosť rešpektovať individuálne učebné tempo detí so zdravotným znevýhodnením.

Učebné osnovy majú desať obsahových celkov na desať mesiacov v školskom roku. Jednotlivé obsahové celky a v rámci nich aj jednotlivé témy pojmovo a vzťahovo nadväzujú v určitom logickom usporiadaní. Vytvárajú priestor na rozvíjanie poznatkového systému detí, na rozvíjanie a upevňovanie ich zručností, návykov a postojov.

Pri tvorbe učebných osnov zohľadňujeme vzdelávacie programy pre deti so zdravotným znevýhodnením – sluchovým postihnutím, narušenou komunikačnou schopnosťou, autizmom. Berieme do úvahy vonkajšie a vnútorné podmienky materskej školy, osobitosti predškolského vzdelávania vyplývajúce z typu zariadenia.

Výchovu a vzdelávanie detí s narušenou komunikačnou schopnosťou zameriavame na tréning auditívneho vnímania, auditívnej diferenciačnej schopnosti u detí v období 3-5 rokov. U všetkých detí v predškolskom období v rámci prípravy na osvojovanie čítania a písania realizujeme Tréning fonematického uvedomovania podľa D. B. El'konina a zameriavame sa na rozvoj naratívnych schopností. V rámci predmatematickej gramotnosti u detí s narušenou komunikačnou schopnosťou a so sluchovým postihnutím rozvíjame matematickú gramotnosť s prvkami metodiky M. Hejného a najnovšími poznatkami o prediktorech vývinu matematických schopností.

Výchova a vzdelávanie detí so sluchovým postihnutím je zameraná na tréning sluchového vnímania, kde sa dieťa so sluchovým postihnutím učí vnímať, spoznávať, rozlišovať a identifikovať zvukové a rečové podnety. Dieťa nadobudne kompetencie aj v oblasti rytmicko-pohybovej výchovy, naučí sa vnímať taktilné, vibračné a motorické pocity. Rozvíjajú sa aj komunikačné zručnosti detí.

Výchova a vzdelávanie detí s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami je zameraná na špecifické potreby a požiadavky, na komplexnú odbornú starostlivosť týchto detí. Výchovu a vzdelávanie zameriavame na celkový rozvoj dieťaťa v oblastiach hrubej motoriky, jemnej motoriky, napodobňovania, sluchového vnímania, zrakového vnímania, myslenia, sebaobsluhy a nácviku komunikácie. Deti sa vzdelávajú podľa individuálneho výchovno - vzdelávacieho programu, ktorý sa vypracúva v takom rozsahu a kvalite, aby zodpovedal špeciálnym potrebám výchovy a vzdelávania dieťaťa s autizmom. Výkonové štandardy sa prispôbujú individuálnym osobitostiam dieťaťa. Ich plnenie sa štvrtťorčne vyhodnocuje.

Podľa individuálneho výchovno - vzdelávacieho programu sa vzdelávajú aj deti zaradené do kategórie viacnásobne postihnutých, zrakovo postihnutých, prípadne deti s iným zdravotným znevýhodnením.

Prostredníctvom špecifických metodických postupov sa zameriame na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa so zdravotným znevýhodnením. Utvárame základy emocionálnej gramotnosti, prosociálneho a environmentálneho citenia a správania, schopnosť sociálnej komunikácie a komunikáciu hovorenou rečou.

Každodennou činnosťou, výchovnými a vzdelávacími aktivitami rozvíjame a upevňujeme kultúrne, hygienické, stravovacie a spoločenské návyky detí. Pozornosť venujeme rozvíjaniu zručností súvisiacich s osobnou hygienou a sebaobsluhou detí pri obliekaní a vyzliekaní.

V rámci výchovného a vzdelávacieho procesu aplikujeme moderné výchovné a vzdelávacie stratégie, vo veľkej miere využívame informačno-komunikačné technológie.

Plánovanie výchovno – vzdelávacej činnosti zohľadňuje odporúčané rozvrhnutie vzdelávacích oblastí na časový úsek jedného mesiaca. Učiteľky si svoju výchovno – vzdelávaciu činnosť plánujú týždenne a mesačne u detí s autizmom. Súčasťou plánovania je vymedzenie tém z daného obsahového celku. Poradie tém v rámci obsahového celku je možné meniť podľa potreby učiteľiek alebo z dôvodu materiálno – technického zabezpečenia plánovaných aktivít v triedach. Formu plánovania a presné časové rozvrhnutie vzdelávacích oblastí určila pedagogická rada po vzájomnej dohode všetkých učiteľiek. Zaznamenaná bola zápisnicou pedagogickej rady. V procese plánovania vychádzame zo špecifických cieľov/výkonových štandardoch vzdelávania vo všetkých vzdelávacích oblastiach pri jednotlivých zdravotných znevýhodneniach. Dodržiavame špecifické metodické postupy podľa druhu postihnutia.

Rozvíjanie reči a nadobúdanie rečových kompetencií u všetkých detí zabezpečujeme individuálnou logopedickou intervenciou v súlade so vzdelávacími programami pre deti so zdravotným znevýhodnením pre predprimárne vzdelávanie v doobedňajších hodinách, ktorú realizujú špeciálni pedagógovia – logopédi.

Niektoré špecifické ciele/ výkonové štandardy vzdelávacích oblastí sa dosahujú priebežne v prirodzených každodenných socializačných situáciách v priebehu celého školského roka.

Sú to:

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

1 Hovorená reč

1.1 Komunikačné konvencie

- Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými.
- Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržiava očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii.
- Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom.
- Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.

1.2 Artikulácia a výslovnosť

- Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny.

1.3 Gramatická správnosť a spisovnosť

- Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia.
- Rozumie spisovnej podobe jazyka.

2. Písaná reč

2.2 Chápanie formálnych charakteristík písanej reči

2.2.1 Koncept tlače a znalosť knižných konvencií

- Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy autor, kniha, strana, spisovateľ

- Ukáže titulnú stranu knihy.
- Rozpozná, kde je v knihe uvedený názov a autor knihy.
- Ukáže začiatok čítania textu.
- Pri listovaní a prezeraní knihu správne drží.
- Listuje v knihe správnym smerom.
- Identifikuje pri čítaní slová v správnej smerovej orientácii (zľava - doprava).
- Ukáže pri čítaní riadky v správnej smerovej orientácii (zľava – doprava, zhora - nadol).
- Identifikuje niektoré písmena abecedy

2.2.3 Grafomotorické predpoklady písania

- Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná.
- Úchop a tlak ceruzky zodpovedá norme.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

1. Režim dňa

- Opíše režim dňa.
- Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach

2. Orientácia v čase

- Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra.
- Vie, koľko má rokov.
- Pozná ročné obdobie, príp. aj mesiac svojho narodenia.
- Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka.
- Vie, že čas sa meria hodinami.

8. Ľudia v blízkom a širšom okolí

- Oslovuje menom rovesníkov v triede.
- Pozná mená učiteliek v triede.
- Predstaví sa deťom i dospelým.
- Nadviaže adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými

9. Základy etikety

- Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu.
- Odzdraví primerane situácii akceptujúc osobu, s ktorou sa zdraví.
- Používa pozdrav, prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu.
- Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania.
- Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým.

10. Ľudské vlastnosti a emócie

- Identifikuje pozitívne ľudské vlastnosti.
- Identifikuje negatívne ľudské vlastnosti.
- Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobných predpokladov.
- Sústreď sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností.
- Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť.
- Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne.
- Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne.
- Opíše aktuálne emócie

11. Mediálna výchova

- Má predstavu o skutočnej a virtuálnej realite.
- Rozlišuje dobro a zlo ako protikladné hodnotové aspekty v skutočnej a virtuálnej realite.

12. Prosociálne správanie

- V dialógu vie vypočuť iných (deti i dospelých).
- Rozlišuje dobré a zlé správanie.
- Správa sa priateľsky k deťom i dospelým.
- Požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje.
- Poďakuje za pomoc od druhých.
- Poskytne iným pomoc.
- Obdarí druhých.
- Podelí sa o veci.
- Reaguje adekvátne na dobré skutky
- Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom.
- Nenásilne rieši konflikt.
- Odmieta nevhodné správanie.
- Odmieta kontakt s neznámym dospelým – bezpečné správanie.
- Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania.
- Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti

ZDRAVIE A POHYB

2. Hygiena a sebaobslužné činnosti

- Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.).
- Ovláda základné sebaobslužné činnosti.
- Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní.
- Udržiava poriadok vo svojom okolí.

Materská škola vytvára podmienky aj pre deti(ktoré sú zároveň deti s narušenou komunikačnou schopnosťou alebo deti so sluchovým postihnutím, či s diagnózou autizmu):

- zo sociálne znevýhodneného prostredia – pedagógovia a sociálna pracovníčka školy úzko spolupracujú s rodinou dieťaťa. Citlivo a diskrétno komunikujú, v prípade zistenia ohrozenia dieťaťa sociálno-patologickými javmi konajú bezodkladne v záujme dieťaťa. Škola má prehľad a kontakt na spolupracujúce organizácie a inštitúcie zamerané na ochranu práv detí. Z prostriedkov Občianskeho združenia sa deťom poskytujú učebné a kompenzačné pomôcky.
- s nadaním - učiteľ stanovuje flexibilne dĺžku a štruktúru edukačnej aktivity tak, aby vyhovovala aktuálnym potrebám dieťaťa. Logopéd pracuje s dieťaťom individuálne s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie, terapie.

Deťom poskytujeme denne odbornú logopedickú starostlivosť realizovanú špeciálnym pedagógom – logopédom. Práca logopéda je zameraná na rozvoj schopností potrebných pre správny rozvoj vnímania, porozumenia reči, jej produkcie, na rozvoj naratívnych zručností a iných atribútov potrebných pre používanie reči v hovorenej aj písomnej podobe podľa Plánu individuálnej logopedickej intervencie. Vo výchovnom a vzdelávacom procese používame špecifické metódy a postupy. Cieľene a komplexne pôsobíme na komunikačnú schopnosť dieťaťa.

OBSAHOVÉ CELKY

JE TU ZAS,
LETNÝ ČAS ..

ŠKOLKÁR

FAREBNÁ
JESEŇ

ROZKVITNUTÝ
MÁJ

V ZDRAVOM
TELE...

PRÍRODA, NÁŠ
KAMARÁT

ČAROVNÁ
ZIMA

SLNIEČKO SA
ZOBUDILO

A PREDSA SA
TOČÍ

MRZNE, PRASKÁ,
FÚKA...

TÉMY OBSAHOVÝCH CELKOV

IX.

Môj druhý domov

Bezpečne do škôlky

Kto sa o nás stará

S čím sa hráme

X.

Maľované listy

Usilovné zvieratká

Jeseň pani bohatá

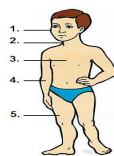

Strašidielka- tekvičky,
ovocníčkovia a zeleninkovia

XI.

Moje telo

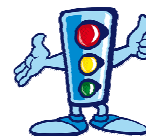
Päť zmyslov
na objavovanie sveta

Zdravie-choroba

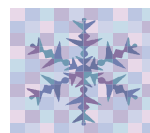

Moja bezpečnosť

XII.

Prišla zima

Zimné radovánky

Čaro Vianoc

I.

Zima s nami letí na saniach

Veci okolo nás

Ako ide čas

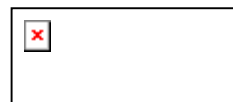
II.

Moje mesto

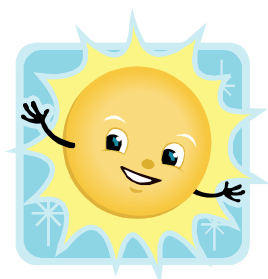
Moja vlasť

Vesmír a my

III.

Z rozprávky do rozprávky

Živá voda

Jar prichádza

Jarné kvety

IV.

Práce v záhradách

V lese

Chránime prírodu

Vo svete tvarov...

V.

Moja rodina

Na statku

Na lúke

Hokus - pokus

VI.

Leto sa blíži

Cestou, vodou, vzduchom

Na návšteve v ZOO

My sme malí muzikanti

Dovidenia škôlka

SEPTEMBER

OBSAHOVÝ CELOK:

ŠKÔLKAR

TÉMY:

Môj druhý domov
Bezpečne do škôlky
Kto sa o nás stará
S čím sa hráme

Charakteristika obsahového celku:

Prostredníctvom obsahového celku „ŠKÔLKAR“ chceme dosiahnuť, aby si dieťa uvedomilo samého seba, svoju úlohu v materskej škole a oboznámilo sa s pravidlami materskej školy. Realizáciou plánovaných aktivít rozvíjame pozitívny vzťah detí k materskej škole. Vedíme ich k udržiavaniu poriadku, získavaniu a upevňovaniu sebaobslužných a hygienických návykov. Naučíme ich orientovať sa v priestoroch a v okolí materskej školy. Ďalej ich oboznamujeme s bezpečnosťou na ceste, so základnými pravidlami cestnej premávky. Deti sa tiež oboznámia s prácou zamestnancov materskej školy. Deti sa učia rozlišovať hračky od vecí dennej potreby, pomenúvajú hračky a predmety okolo nás a vedia, načo slúžia. Na tento obsahový celok nadväzuje obsahový celok „FAREBNÁ JESEŇ“.

Poznámka: Návšteva dopravného ihriska.

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- cvičenia zamerané na rozvoj jemnej a hrubej motoriky
- dychové a artikulačné cvičenia
- hry podľa výberu detí
- kreslenie, maľovanie, modelovanie, strihanie a lepenie
- čítanie rozprávky, manipulácia s knihami
- počúvanie a nácvik piesní a riekaniek
- hudobno-pohybové hry
- námetové hry
- didaktické hry
- spoločenské hry
- konštruktívne hry

- pohybové hry na dvore
- oslavy narodenín a menín detí
- **metódy:** zážitkové, pozorovanie, rozhovor, opis, situačné, inscenačné, demonštrovanie, kooperatívne, práca s knihou, metóda hrania
- a ďalšie stratégie podľa výberu učiteľky

Učebné zdroje pre deti:

- detská literatúra, detské časopisy
- pojmové obrázky, situačné obrázky
- pomôcky na pohybové a relaxačné činnosti
- pomôcky a hračky na námetové hry
- pracovné listy
- puzzle, rozstrihané obrázky, drevené obrázkové kocky, mozaiky, zatĺkačky, prevliekačky, stavebnice
- hračky
- farebné kocky a cvočky
- Orffov inštrumentár
- športové náčinie
- výkresy, farebné papiere
- vodové, temperové, prstové farby, nožnice, lepidlo
- pastelky, kriedy
- modelovacie hmoty
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- odborná literatúra, detské časopisy, detská literatúra
- internet, DVD, CD
- pracovné zošity
- obrázkový materiál
- didaktické pomôcky
- kniha Piesne, hry a riekanky
- Svet škôlkara
- Program výchovy a vzdelávania detí v MŠ
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evaluačné metódy: pracovné listy, produkty výtvarných prác, rozhovor , motivačné pečiatky, odmeny, autoevalúcia

OKTÓBER

OBSAHOVÝ CELOK:

FAREBNÁ JESEŇ

TÉMY:

Maľované listy
Usilovné zvieratká
Jeseň pani bohatá
Strašidielka-tekvičky,
ovocníčkovia a zeleninkovia

Charakteristika obsahového celku:

V obsahovom celku „FAREBNÁ JESEŇ“ sa deti rozličnými spôsobmi (pozorovanie zmien v prírode, opis situačných obrázkov) oboznamujú s charakteristickými znakmi ročného obdobia – jesene. Deti absolvujú turistickú vychádzku do parku a následne z nazbieraných prírodnín vytvárajú rozličné výtvary. Oboznamujú sa s lesnými zvieratami, so spôsobom ich života a prípravou na zimný spánok. Deti spoznávajú sťahovavé vtáky a s pomocou učiteľky zhotovujú krmidlo pre vtáčiky. Deti spoznávajú a rozlišujú stromy, kríky a ich plody, rozlišujú ovocie a zeleninu a upevňujú si poznatky o zdravej výžive. Vyrezávaním tekvic a zhotovením „ovocníčkov“ a „zeleninkov“ rozvíjajú svoju predstavivosť a jemnú motoriku. Na tento obsahový celok nadväzuje obsahový celok „V ZDRAVOM TELE ZDRAVÝ DUCH“, v ktorom si deti upevňujú poznatky o svojom tele a o starostlivosti oň.

Poznámka: Turistická vychádzka, vychádzka na tržnicu, Deň zdravej výživy

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- rozvíjanie matematických predstáv
- grafomotorické cvičenia
- cvičenia zamerané na rozvoj jemnej a hrubej motoriky
- dychové a artikulačné cvičenia

- zmyslové hry
- charakterizovanie typických znakov jesene
- opis situačných obrázkov
- čítanie rozprávok, básničiek a riekaniek
- počúvanie rozprávok a piesní z CD
- konštruktívne hry
- námetové hry
- spoločenské hry
- didaktické hry
- hudobno-pohybové hry
- kreslenie, maľovanie a modelovanie (ovocia a zeleniny, jesenných stromov, atď.)
- trhanie, strihanie a lepenie odpadového materiálu a prírodnín
- vyrábanie ovocníčkov a zeleninkov
- výstavka jesenných plodov a výrobkov z nich
- nácvik básní a riekaniek
- vychádzky v okolí MŠ, pozorovanie zmien v prírode
- zbieranie prírodnín, hrabanie lístia, zbieranie odpadkov v areáli MŠ
- pohybové hry na dvore, púšťanie šarkanov
- oslavy narodenín a menín detí
- ďalšie stratégie podľa výberu učiteľky
- **metódy:** slovné, názorné, praktické, metóda hlasného uvažovania, metóda diskutovania, motivačné, expozičné, metódy sprostredkovania prenosu poznatkov

Učebné zdroje pre deti:

- pracovné listy
- výtvarný, technický, prírodný a odpadový materiál
- ceruzky, farbičky, vodové a temperové farby, lepidlá, nožnice, štetce, modelovacia hmota, pomôcky na modelovanie
- omaľovánky
- puzzle a rozstrihané obrázky
- obrázkové kocky
- spoločenské hry
- didaktické hry
- detské hrable, fúriky
- stavebnice
- športové náčinie
- Orffov inštrumentár
- PC programy pre deti
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- odborná literatúra
- detská literatúra
- detské časopisy
- encyklopédie
- magnetofón

- CD s detskými pesničkami a rozprávkami
- Orffov inštrumentár
- pracovné zošity
- internet
- situačné obrázky
- kniha Piesne, hry a riekanky
- Program výchovy a vzdelávania v MŠ
- Svet škôlkara
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evalvačné metódy: pozorovanie, rozhovor, analýza produktov detských činností, pracovné listy, motivačné pečiatky, motivačná odmena.

NOVEMBER

OBSAHOVÝ CELOK:

V ZDRAVOM TELE ZDRAVÝ DUCH

TÉMY:

Moje telo
Päť zmyslov na objavovanie sveta
Zdravie - choroba
Moja bezpečnosť

Charakteristika obsahového celku:

Prostredníctvom obsahového celku „V ZDRAVOM TELE ZDRAVÝ DUCH“ deti získavajú vedomosti o stavbe ľudského tela. Zmyslovými hrami vnímajú časti svojho tela a aplikujú poznatky o svojom tele pri hrách a pri výtvarnom zobrazení ľudskej postavy. Oboznamujú sa s dôležitými orgánmi ľudského tela a ich funkciou. Upevňujú si poznatky o ľudskom tele, zdraví a o tom, ako sa chránime pred chorobami a úrazmi. Oboznamujú a spoznávajú svoje zmysly prostredníctvom rôznych experimentov. Nadobúdajú poznatky o zdravých potravinách a správnej starostlivosti o svoj chrup. Spoznávajú nebezpečné veci vo svojom okolí a poznávajú dôsledky, ktoré vyplývajú z manipulácie s nimi a taktiež nebezpečné situácie ohrozujúce ich bezpečnosť. Na tento obsahový celok nadväzuje „ČAROVNÁ ZIMA“, ktorý približuje ďalšie ročné obdobie.

Poznámka: Návšteva polikliniky a lekárne, návšteva zubárky

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- kreslenie, maľovanie, modelovanie, trhanie, krčenie, vystrihovanie pracovného a technického materiálu
- grafomotorické cvičenia
- tvorba pojmovej mapy
- čítanie rozprávky

- nacvičovanie básní
- hry a didaktické aktivity na rozvíjanie zmyslov
- využitie obrázkov z detských encyklopédií na danú tému
- PC program
- hudobno-pohybové hry
- artikulačné, rečové, sluchové a rytmické hry, hry so slovami
- námetové, konštruktívne, didaktické hry a aktivity
- oslavy narodenín a menín detí
- **metódy:** rozhovor, rozprávanie, opis, situačné, demonštrovanie, kooperatívne, práca s knihou, metóda hrania
- a ďalšie stratégie podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre deti:

- pracovné listy
- výtvarný, technický, prírodný a odpadový materiál
- ceruzky, farbičky, vodové a temperové farby, lepidlá, nožnice, štetce, modelovacia hmota, pomôcky na modelovanie
- omaľovánky
- puzzle a rozstrihané obrázky
- obrázkové kocky
- spoločenské hry
- didaktické hry
- detské hrable, fúriky
- stavebnice
- športové náčinie
- Orffov inštrumentár
- molitanová stavebnica
- PC programy pre deti
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- pracovné zošity
- detské knihy, encyklopédie,
- model kostry a zubov
- didaktické pomôcky
- ďalšie učebné zdroje podľa výberu učiteľky
- Kniha Piesne, hry a riekanky
- internet, rôzne DVD
- Program výchovy a vzdelávania v MŠ
- Svet škôlkara
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evalvačné metódy: pozorovanie, práca s pracovnými listami, rozhovor, rozbor výtvarných a pracovných produktov, motivačné pečiatky, motivačné odmeny, autoevalvácia

DECEMBER

OBSAHOVÝ CELOK:

ČAROVNÁ ZIMA

TÉMY:

Prišla zima Zimné radovánky Čaro Vianoc

Charakteristika obsahového celku:

V obsahovom celku „ČAROVNÁ ZIMA“ sa deti prostredníctvom priameho pozorovania zmien v prírode, pomocou obrázkového materiálu a rozhovoru oboznamujú s ďalším ročným obdobím. Deti spoločne básňami a piesňami privítajú Mikuláša. Výzdobou priestorov MŠ, počúvaním kolied, čítaním o Vianociach, prezeraním ukážok a vytváraním sviatočnej atmosféry deťom sprostredkujeme ľudové zvyky a tradície. Nácvikom programu na vianočnú besiedku a vytváraním výrobkov na vianočné trhy si spríjemníme čakanie na Vianoce.

Na tento obsahový celok nadväzuje obsahový celok „MRZNE, PRASKÁ, FÚKA“.

Poznámka: čítanie žiakov ZŠ pred odpočinkom detí, vianočné trhy, vianočná besiedka.

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- cvičenia zamerané na rozvoj jemnej a hrubej motoriky
- dychové a artikulačné cvičenia
- rozvíjanie matematických predstáv
- konštruktívne hry
- spoločenské hry
- námetové hry
- didaktické hry
- hudobno-pohybové hry
- charakterizovanie typických znakov zimy

- opis situačných obrázkov
- čítanie rozprávok, básničiek a riekaniek
- počúvanie rozprávok, piesní a kolied z CD
- spievanie kolied
- nácvik a prezentácia programu
- kreslenie, maľovanie a modelovanie (zimnej krajiny, snehuliakov, darčiekov, atď.)
- trhanie, strihanie a lepenie odpadového materiálu a prírodnín
- vyrábanie vianočných pozdravov
- zdobenie stromčeka a vytváranie vianočnej atmosféry v triede
- vychádzky v okolí MŠ, pozorovanie zmien v prírode
- hry so snehom a na snehu
- **metódy:** slovné, názorné, praktické, metóda tvorivej dramatiky, metóda diskutovania, motivačné, expozičné, metódy sprostredkovania prenosu poznatkov
- a ďalšie stratégie podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre deti:

- pracovné listy
- výtvarný, technický, prírodný a odpadový materiál
- ceruzky, farbičky, vodové a temperové farby, lepidlá, nožnice, štetce, pomôcky na modelovanie
- omaľovánky
- puzzle a rozstrihané obrázky
- obrázkové kocky
- spoločenské hry
- didaktické hry
- stavebnice
- Orffov inštrumentár
- sánky
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- odborná literatúra
- detské časopisy, detská literatúra, encyklopédie
- magnetofón
- CD s rozprávkami, detskými pesničkami a koledami
- Orffov inštrumentár
- pracovné zošity
- internet
- situačné obrázky
- Program výchovy a vzdelávania v MŠ
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- kniha Piesne, hry a riekanky
- Svet škôlkara
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evalvačné metódy: pozorovanie, rozhovor, analýza produktov detských činností, pracovné listy, motivačné pečiatky, motivačné listy, motivačné odmeny, autoevalvácia

JANUÁR

OBSAHOVÝ CELOK:

MRZNE, PRASKÁ, FÚKA...

TEMATICKÉ CELKY:

Zima s nami letí na saniach
Veci okolo nás
Ako ide čas

Charakteristika obsahového celku:

Prostredníctvom obsahového celku „MRZNE, PRASKÁ, FÚKA“ si deti prehľbujú poznatky o zime, o prírode v zime a rozvíjajú si tak predstavivosť. Priamym pozorovaním, situačnými obrázkami, hrovými činnosťami a pohybovými aktivitami sa deti oboznamujú s hrami na snehu a so snehom. Poznávajú zimné športy, čím si osvojujú a rozvíjajú obratnosť, húževnatosť, základné aj špeciálne pohybové zručnosti a schopnosti a zároveň sa otužujú, čím posilňujeme ich imunitu. Ďalej si prostredníctvom rôznych zmysluplných aktivít deti rozvíjajú a prehľbujú poznatky o rôznych predmetoch a ich vlastnostiach, tvaroch a o materiáloch, z ktorých sú vyrobené. Manipuláciou s rôznymi nástrojmi dennej potreby si rozvíjajú užívateľské zručnosti. V ďalšej téme smerujeme k vytváraniu elementárneho poznania časových vzťahov a orientácie v nich. Na tento obsahový celok nadväzuje obsahový celok „A PREDSA SA TOČÍ“.

Poznámka: zimné šantenie na snehu a ľade, vychádzka zimnou prírodou, návšteva zimného štadióna, korčuľovanie, sánkovanie, bobovanie, hry a kreativita na snehu a ľade.

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- rozvíjanie matematických predstáv
- grafomotorické cvičenia
- cvičenia zamerané na rozvoj jemnej a hrubej motoriky
- dychové a artikulačné cvičenia
- charakterizovanie zimy
- opis situačných obrázkov
- čítanie rozprávok, básničiek a riekaniek
- počúvanie rozprávok a piesní z CD
- konštruktívne hry
- námetové hry
- spoločenské hry
- didaktické hry
- hudobno-pohybové hry
- kreslenie
- maľovanie a modelovanie
- strihanie a lepenie odpadového materiálu a z rôznych druhov papiera
- nácvik básní a riekaniek
- vychádzky v okolí MŠ
- sánkovanie a šmýkanie sa na ľade
- a ďalšie stratégie podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky
- **metódy:** slovné, názorné, praktické, metóda hlasného uvažovania, metóda diskutovania, motivačné, expozičné, metódy sprostredkovania prenosu poznatkov

Učebné zdroje pre deti:

- pracovné listy
- výtvarný, technický a odpadový materiál
- ceruzky, farbičky, vodové a temperové farby, lepidlá, nožnice, štetce, modelovacia hmota
- omaľovánky
- puzzle, a rozstrihané obrázky zvierat
- spoločenské hry
- obrázkové kocky
- stavebnice
- didaktické hry
- športové náčinie
- Orffov inštrumentár
- PC programy pre deti
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- odborná literatúra
- detské časopisy
- encyklopédie
- kalendár
- magnetofón

- CD s detskými pesničkami a rozprávkami
- Orffov inštrumentár
- pracovné zošity
- internet
- situačné obrázky
- kniha Piesne, hry a riekanky
- Program výchovy a vzdelávania MŠ
- Svet škôlkara
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evalvačné metódy: pozorovanie, rozhovor, analýza produktov detských činností, pracovné listy, motivačné pečiatky, motivačné odmeny, autoevalvácia

FEBRUÁR

OBSAHOVÝ CELOK:

A PREDSA SA TOČÍ

TÉMY:

Moje mesto
Moja vlasť
Vesmír a my

Charakteristika obsahového celku:

V obsahovom celku „A PREDSA SA TOČÍ“ sa deti prostredníctvom encyklopédií a dostupných zdrojov zoznamujú s vesmírom, našou planétou a našou krajinou. Osvojujú si orientáciu vo svojom najbližšom okolí. Spoznávajú rozdiely medzi mestom a dedinou. Nadobúdajú poznatky o dôležitých častiach mesta a budovách v meste (nemocnica, polícia...). Získavajú a prehľbujú si poznatky o našej krajine, o národných symboloch a o geografii Slovenska. Prostredníctvom počítačovej techniky navštívia najznámejšie hrady a zámky i hlavné mesto Slovenska. Spoznávajú kamarátov rôznej farby pleti a získavajú predstavy o Zemi a vesmíre. Ďalej na tento tematický celok nadväzuje „SLNIEČKO SA ZOBUDILO“, kde deti navštívia čarovnú krajinu rozprávok, zoznámia sa s dôležitosťou vody a očakávajú prebúdajúcu sa jar.

Poznámka: návšteva mesta, návšteva hvezdárne, karneval

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- cvičenia zamerané na rozvoj jemnej a hrubej motoriky
- grafomotorické cvičenia
- dychové cvičenia
- artikulačné, rečové, sluchové, rytmické cvičenia, hry so slovami
- zmyslové hry
- rozvíjanie matematických predstáv
- hry podporujúce tvorivosť, predstavivosť, fantáziu
- konštruktívne hry
- námetové hry
- didaktické hry
- spievanie, rytmizovanie piesní
- hudobno-pohybové hry

- počúvanie hudby
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- trhanie, strihanie a lepenie
- hranie na detské hudobné nástroje
- vychádzky v okolí MŠ, pozorovanie prírody
- sánkovanie, bobovanie, hry na snehu, so snehom
- a ďalšie stratégie podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky
- **metódy:** slovné, názorné, praktické, metóda diskutovania, metóda hlasného uvažovania, zážitkové učenie, motivačné, experimentálne

Učebné zdroje pre deti:

- pracovné listy
- omaľovánky
- výtvarný, technický, prírodný, odpadový materiál
- ceruzky, farbičky, vodové a temperové farby, lepidlá, nožnice, štetce, modelovacia hmota, pomôcky na modelovanie
- spoločenské hry
- didaktické hry
- puzzle
- stavebnice
- športové náradie, náčinie
- Orffov inštrumentár
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

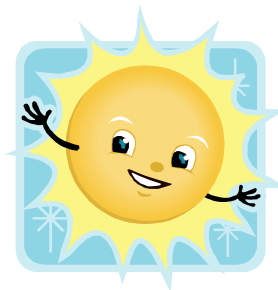
Učebné zdroje pre učiteľku:

- odborná literatúra, detská literatúra, detské časopisy
- atlas sveta, glóbus
- encyklopédie
- CD s detskými pesničkami a rozprávkami
- magnetofón
- Orffov inštrumentár
- pracovné zošity
- internet
- situačné obrázky
- PC programy pre deti
- kniha: Piesne, hry a riekanky
- Program výchovy a vzdelávania v MŠ
- Svet škôlkara
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evalvačné metódy: pozorovanie, rozhovor, pochvala, povzbudenie, autoevalvácia, motivačné pečiatky, motivačné odmeny

MAREC

OBSAHOVÝ CELOK:

SLNIEČKO SA ZOBUDILO

TÉMY:

Z rozprávky do rozprávky
Živá voda
Jar prichádza
Jarné kvety

Charakteristika obsahového celku:

Obsahový celok „SLNIEČKO SA ZOBUDILO“ je zameraný na prácu s detskou literatúrou a charakteristiku ročného obdobia. V rámci mesiaca knihy deti navštívia mestskú knižnicu, kníhkupectvo. Počas rozprávkového dopoludnia „Z rozprávky do rozprávky“ si deti spolu s pani učiteľkami pripravlia dramatizáciu obľúbenej detskej rozprávky. Oboznámia sa s kolobehom vody a vysvetlia si, prečo je voda dôležitá. Deti spoznávajú prebúdajúcu sa prírodu prostredníctvom vychádzok, názorného materiálu a rozhovorov. Hrovými činnosťami si rozvíjajú a upevňujú znalosti o prírode, počasi, sviatkoch jari. Výzdobou priestorov MŠ a zdobením vajíčok si deti pripomínajú zvyky a tradície súvisiace so sviatkami Veľkej noci. Primeranou formou deti spoznávajú a rozlišujú niektoré jarné kvety, oboznamujú sa tiež s liečivými rastlinami. Prostredníctvom vychádzok, zberom niektorých kvetov si zhotovia herbár. Na tento obsahový celok nadväzuje „PRÍRODA NÁŠ KAMARÁT“.

Poznámka: rozprávkové dopoludnie, výroba leporela, tvorivé dielne zamerané na veľkonočné sviatky

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- hry konštruktívne, námetové, dramatizujúce, hudobno-pohybové
- kreslenie, maľovanie, modelovanie s jarnou tematikou
- práca s knihou a rozprávkovým textom
- pracovné listy, maľovanky, dopĺňovačky, drobný materiál (osivo, korálky, ...)

- skladanie obrazcov z častí, puzzle, pexeso, domino
- triedenie, predmetov, hračiek, určovanie počtu, vykonávanie jednoduchých operácií, určovanie rovnakého alebo rozdielného množstva
- pomoc pri výzdobe priestorov MŠ k Veľkej noci
- slovné hry, logické hry
- práca s prírodným materiálom,
- grafomotorické cvičenia, hlasové, artikulačné, sluchové, rytmicko-pohybové, dychové, relaxačné cvičenia
- prezeranie encyklopédií o kvetoch, o krásach prírody
- starostlivosť o kvety v triede
- rozhovor, pozorovanie, napodobňovanie, dramatizovanie
- vychádzky do prírody
- oslavy narodenín a menín detí
- a ďalšie stratégie podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky
- **metódy:** slovné (rozprávanie, vysvetľovanie, opis, rozhovor, brainstorming, práca s knihou, obrazovým a ilustračným materiálom), zážitkové učenie, názorno-demonštratívne pozorovanie predmetov a javov, ukazovanie a popis predmetov, predvádzanie činností (pokusov), manipulačné a konštruktívne (manipulovanie s predmetmi, skladanie a rozkladanie), inscenačné (hra, dramatizácia)

Učebné zdroje pre deti:

- knihy
- detské časopisy
- hračky, stavebnice, skladačky, kocky,
- pexesá, puzzle, maľovanky, kresliaci materiál, modelovací materiál, technický materiál
- hracie kútky, knižky, maňušky
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- metodický a odborný materiál, didaktické pomôcky
- obrázkový materiál o kvetoch, počasi, kalendár,
- pracovné listy, maľovanky
- stavebnice, skladačky, puzzle, pexeso, domino
- technický materiál, prírodný materiál, výtvarný materiál, drobný materiál
- rekvizity k Veľkej noci, kraslice, korbáčik, košík, ...
- CD, DVD, video, PC, FONO program - hračky
- Program výchovy a vzdelávania v MŠ
- Svet škôlkara
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evalvačné metódy: pozorovanie, práca s pracovnými listami, rozbor výtvarných prác, motivačné pečiatky, odmeny, autoevalvácia

APRÍL

OBSAHOVÝ CELOK:

PRÍRODA, NÁŠ KAMARÁT

TÉMY:

Práce v záhradách

V lese

Chránime prírodu

Vo svete tvarov

Charakteristika obsahového celku:

Obsahovým celkom „PRÍRODA-NÁŠ KAMARÁT“ si deti plynule získavajú poznatky o prírode. Pozorujú klíčenie a rast semien, primerane si rozvíjajú praktické zručnosti pri prácach s náradím, prehľbujú si environmentálne cítenie. Spoznávajú lesné zvieratá a lesné plody a rozlišujú ich podľa charakteristických vlastností. Sadením stromov si pestujú ochranárske postoje a triedením odpadu budujú pozitívny vzťah k ochrane prírody. Ďalej si osvojujú poznatky o rovinných a priestorových geometrických tvaroch, kde pozorovaním a porovnávaním experimentujú s ich vlastnosťami. Na tento tematický celok nadväzuje „ROZKVITNUTÝ MÁJ“, ktorým si ďalej rozvíjajú environmentálne cítenie a prehľbujú poznatky o rodine.

Poznámka: Deň Zeme, vychádzka do lesa

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- hry a hrové činnosti, pozorovanie, napodobňovanie, rozhovory
- vychádzky do prírody, lesa, na pole, ku záhradám v okolí školy
- pozorovanie ľudí pri jarých prácach
- zúčastňovať sa pri jarnej upratovanej na školskom dvore
- starostlivosť o kvetinový záhon pri MŠ

- práca s prírodným, technickým a odpadovým materiálom
- obrázkový materiál, knihy a encyklopédie o domácich zvieratách
- kreslenie, maľovanie, modelovanie prírodných motívov
- hudobno-pohybové hry, rytmické, dychové, sluchové, hlasové cvičenia
- grafomotorické cvičenia, reprodukcia krátkych básní a piesní s prírodnou tematikou
- sledovanie videa, DVD o prírode, prezeranie kníh a obrázkového materiálu
- rozhovory o zážitkoch z prírody, prácach v záhrade, pozorovanie poľnohospodárskych strojov
- tematické kreslenie,
- a ďalšie stratégie podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky
- **metódy:** pozorovanie, demonštrovanie, rozprávanie, rozhovor, brainstorming, opis, práca s knihou, riešenie problémových úloh

Učebné zdroje pre deti:

- hračky, stavebnice, LEGO, obrázky
- kresliaci, maľovací, modelovací materiál
- makety, rekvizity, prírodný materiál, odpadový materiál
- knihy
- detské náradie
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- metodický a odborný materiál, knihy, časopisy, obrázkový materiál
- DVD, PC, video, pracovné náradie, sadenice kvetov, kríkov
- obrázkový materiál, technický materiál, odpadový materiál
- kniha Piesne, hry a riekanky
- Program výchovy a vzdelávania v MŠ
- Svet škôlkara
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evalvačné metódy: pozorovanie, práca s pracovnými listami, rozhovor, motivačné pečiatky a odmeny, rozbor výtvarných a pracovných činností, autoevalvácia

MÁJ

OBSAHOVÝ CELOK:

ROZKVITNUTÝ MÁJ

TÉMY:

Moja rodina
Na statku
Na lúke
Hokus - pokus

Charakteristika obsahového celku:

Prostredníctvom obsahového celku „ROZKVITNUTÝ MÁJ“ vedieme deti k uvedomovaniu si seba samého, svojej funkcie v rodine a vytvárame pozitívny vzťah k jej členom. Zároveň si pripomíname sviatok Deň matiek. Primeranou formou deti triedia a rozlišujú podľa rôznych kritérií zvieratá na statku, spoznávajú ich úžitok. Oboznamujú sa a získavajú nové poznatky zo živočíšnej ríše hmyzu. Zároveň si rozvíjajú a upevňujú environmentálne cítenie. Vlastným skúmaním a experimentovaním sa zoznamujú s prvými fyzikálnymi pokusmi ako je tieň, magnet, topenie, prenos zvuku a iné. Na tento obsahový celok nadväzuje celok „JE TU ZAS LETNÝ ČAS“, úlohou ktorého bude oboznámiť deti s charakteristikami ročného obdobia leto.

Poznámka: oslava Dňa matiek, turistická vychádzka do blízkeho okolia, exkurzia do chemického alebo fyzikálneho laboratória ZŠI, návšteva stajní

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- vystrihovanie, kreslenie, maľovanie, modelovanie, nalepovanie pracovného a technického materiálu
- nacvičovanie básní a piesní
- nácvik programu pre mamičky
- hudobno-pohybové aktivity
- práca s maketami pri magnetickej tabuli
- námetové, konštruktívne, didaktické hry a aktivity
- a ďalšie stratégie podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

- **metódy:** zážitkové učenie, rozhovor, rozprávanie, opis, heuristika, brainstorming, demonštrovanie, kooperatívne metódy, práca s knihou, metóda hrania, exkurzia

Učebné zdroje pre deti:

- rôzne pomôcky na pohyb, napr. kolobežka, odrážadlo
- pracovné listy na rozvíjanie rozumových schopností a matematických predstáv
- detské knihy
- detské časopisy
- detské hudobné nástroje
- CD prehrávač
- výtvarný, prírodný, technický a odpadový materiál
- didaktické pomôcky
- PC programy pre deti
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- odborná literatúra, detské časopisy, detská literatúra
- PC, DVD, CD s aktuálnou tematikou
- zborník pohybových hier
- zborník riekaniek a pesničiek
- internet
- kniha Piesne, hry a riekanky
- Program výchovy a vzdelávania v MŠ
- Svet škôlkara
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evalvačné metódy: pozorovanie, rozhovor, analýza výtvarných prác, práca s pracovnými listami, motivačné pečiatky, odmeny, autoevalvácia

JÚN

OBSAHOVÝ CELOK:

JE TU ZAS, LETNÝ ČAS

TÉMY:

Leto sa blíži
Cestou, vodou, vzduchom
Na návšteve v Zoo
My sme malí muzikanti
Dovidenia škôlka

Charakteristika obsahového celku:

Prostredníctvom priameho pozorovania, situačných obrázkov a priamou činnosťou sa deti v obsahovom celku „JE TU ZAS, LETNÝ ČAS“ oboznamujú s typickými znakmi leta. Tento obsahový celok je zameraný na hry, výlety, na podporu kooperácie medzi deťmi, na podnecovanie deti k aktivite, samostatnosti, tvorivosti a zodpovednosti. Spoločne prežijú radosť a zábavu z oslavy MDD. Oboznamujú sa s dopravnými prostriedkami a dopravnými značkami, triedia ich. Upevňujú si základné pravidlá cestnej premávky. Zručnosti získavajú aj konkrétnou skúsenosťou na detskom dopravnom ihrisku. Zoznamujú sa s exotickými zvieratami. Určujú a spoznávajú ich aj prostredníctvom encyklopédií a návštevy v chovprodukte. Ďalej získavajú elementárne predstavy o hudbe, hudobných nástrojoch a hudobných žánroch. Rozvíjajú estetické a umelecké cítenie, vzťah k hudbe. Blížiaci sa koniec školského roka prinesie deťom veľa radosti z príjemných chvíľ strávených v materskej škole a zábavu realizovaním spoločných aktivít pri rozlúčke s budúcimi školákmi.

Poznámka: oslava MDD, olympiáda detí MŠ v okrese Lučenec, návšteva dopravného ihriska, návšteva chovproduktu

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- turistická vychádzka
- grafomotorické cvičenia
- cvičenia zamerané na rozvoj jemnej a hrubej motoriky

- dychové a artikulačné cvičenia
- rozvíjanie matematických predstáv
- zmyslové hry
- konštruktívne hry
- spoločenské hry
- námetové hry
- didaktické hry
- hudobno-pohybové hry
- charakterizovanie typických znakov leta
- opis situačných obrázkov
- čítanie rozprávok, básničiek a riekaniek
- počúvanie rozprávok, piesní z CD
- nácvik a prezentácia programu na rozlúčku predškolákov
- kreslenie, maľovanie a modelovanie
- trhanie, strihanie a lepenie odpadového materiálu
- hry na dvore
- a ďalšie stratégie podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky
- **metódy:** slovné, názorné, praktické, metóda tvorivej dramatiky, metóda diskutovania, motivačné, expozičné, metódy sprostredkovania prenosu poznatkov

Učebné zdroje pre deti:

- pracovné listy
- výtvarný, technický, prírodný a odpadový materiál
- ceruzky, farbičky, vodové a temperové farby, lepidlá, nožnice, štetce, modelovacia hmota, pomôcky na modelovanie
- omaľovánky
- puzzle a rozstrihané obrázky
- obrázkové kocky
- spoločenské hry
- didaktické hry
- stavebnice
- Orffov inštrumentár
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- odborná literatúra
- detská literatúra
- detské časopisy
- encyklopédie
- magnetofón
- CD s rozprávkami a detskými pesničkami
- Orffov inštrumentár
- pracovné zošity
- internet
- situačné obrázky
- kniha Piesne, hry a riekanky
- Program výchovy a vzdelávania v MŠ

- Svet škôlkara
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- a ďalšie učebné zdroje podľa výberu, potrieb a aktuálnej ponuky

Evalvačné metódy: pozorovanie, rozhovor, analýza produktov detských činností, pracovné listy, motivačné pečiatky, odmena, autoevalvácia.

ŠPECIFICKÉ METODICKÉ POSTUPY:

FONEMATICKÉ UVEDOMOVANIE podľa EL'KONINA

Vzdelávacia oblasť	Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
JAZYK A KOMUNIKÁCIA UMENIE A KULTÚRA ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	AUDITÍVNE VNÍMANIE Rozvíjanie sluchového vnímania zvukov bežného života, hudobných nástrojov. Posilňovanie sluchovej pamäti.	1. Nácvik sluchovej orientácie –vedieť lokalizovať zdroj zvuku – ukázať smer odkiaľ zvuk prichádza. 2. Nácvik sluchovej orientácie –vedieť lokalizovať zdroj zvuku – ukázať smer odkiaľ zvuk prichádza 3. Vnímať prirodzené zvuky z okolia. 4. Načúvať zvukom svojho tela (dýchanie, tlkot srdca, ...) 5. Načúvať tichu – či niečo počujem, alebo nie 6. Poznávanie zámerne vydávaných zvukov – strihanie, trhanie, krčenie, cinkanie o pohár, .. 7. Počúvať pesničky a básničky. 8. Poznávať zvuky hudobných nástrojov. 9. Vnímať rytmus 10. Hľadať schované ozvučené veci (napr. budík,...) 11. Posilňovať sluchovú pozornosť - určíme si slovo, na ktoré budú deti reagovať (napr. auto). Deťom sa hovoria rôzne slová ak vybrané slovo začuje, tleskne. 12. Posilňovať sluchovú pamäť- vedomé zapamätanie básničky, riekanky 13. Poznávať piesne podľa melódie 14. Napodobniť rytmus tleskaním, dupaním, klepaním 15. Vedomé pracovať s hlasitosťou – nahlas, potichu, šeptom 16. Počúvať krátky príbeh, rozprávku. 17. Vedomé si zapamätať básničku, riekanku 18. Tleskaním určovať počet slabík v slove 19. Posilňovať sluchovú pamäť – vyhľadať obrázky so

		slovami, ktoré dieťa počulo. 20. Opakovať slová, vety. 21. Hľadať a vymýšľať rýmy.
JAZYK A KOMUNIKÁCIA UMENIE A KULTÚRA ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	AUDITÍVNA DIFERENCIÁCIA Diferencovať a identifikovať zvukové podnety.	1. Rozlišovať nerečové prirodzené zvuky- z domácností, z prírody, z ulice.... 2. Identifikovať hlas kamaráta. 3. Rozlišovať zvuky – naplníme najskôr sklenené kelímky, potom puzdra z kinder vajíčok rôznymi materiálmi (napr. ryža, šošovica, piesok, kamienky...). 4. Identifikovať rôzne zvuky z PC FONO programu (rečové aj nerečové) 5. Vedieť rozlišovať figúru – pozadie. Dieťa počúva dialóg, rozhovor viacerých osôb, identifikuje osoby podľa hlasu (teta, ujo, dieťa,...) 6. Diferencovať zvuky rovnaké a podobné. 7. Rozlišovať počet zvukov. 8. Rozlišovať zvuky dvoch a viacerých hudobných nástrojov, najskôr so zrkovou oporou a bez zrkovej opory. 9. Rozlišovať krátky a dlhý tón. Vedieť určovať dĺžku dvoch tónov – morzeovka, rytmické cvičenia podľa predlohy. 10. Rozlišovať intenzitu zvuku – po prehratí dvoch tónov určiť, ktorý je silnejší. 11. Rozlišovať zmenu v tempe – rýchly, pomalý. 12. Identifikovať dvojslabičné slová. 13. Rozlišovať slová nezmyselné (klif – klať,...) aj slová, ktoré dávajú zmysel (les – pes). 14. Rozlišovať slabiky, či sú rovnaké alebo nie (ma – mo, lo – mo, ho – ho,...).
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	FONEMATICKÉ UVEDOMOVANIE	1. Oboznámiť sa s krajinou slov a hlások. 2. Zoznámiť sa so značkami, mlčanie Ja viem, Všetci

UMENIE A KULTÚRA ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	Vnímanie a vedomé manipulovanie s časťami slova: slabikami a hláskami.	spoločne, Vo dvojici. - Deliť slová na slabiky, tlieskaním a vyklepkávaním jednoslabičné, dvojslabičné a trojslabičné slová. - Slabikovať mená detí, básničiek a riekaniiek. - Zapisovať slabiky pomocou oblúčikov do vzduchu a na papier. - Používať slabičnú schému, vedieť zostaviť a čítať slabičnú schému. - Poznávať schémy(slová), hľadať najdlhšie slovo. - Rozlišovať krátke a dlhé slabiky - Poznať a pochopiť pojem „dĺžeň“. - Vyznačovať dlhú slabiku v slabičnej schéme slov. - Identifikovať dlhú slabiku v slove. - Opakovať a upevniť členenie slov na slabiky. - Opakovať a upevniť rozlišovanie krátkej a dlhej slabiky. - Zapisovať dlhé a krátke slabiky. - Premiestňovať dĺžku zo slabiky na slabiku. - Správne písať slabičné schémy slov. - Vyčleniť prvú hlásku v slove. - Hľadať vhodné slová pre Hlásulienky. - Upevniť schopnosť vyčleniť prvú hlásku v slove. - Vedieť sluchom rozlíšiť podobné hlásky na začiatku slova D-Ď, T-Ť, N-Ň, L-L'. - Hľadať a priradiť slová pre dané Hlásulienky. - Určiť poslednú hlásku v slove. - Vyčleniť všetky hlásky v trojhláskových slovách. - Skladať trojhláskové slová zo začiatočných hlások nakreslených predmetov. - Fixovať hlásky pomocou žetónov. - Zostaviť trojhláskové slová, zmena významu slova pri zmene hlásky. - Rozlišovať jednu hlásku a dvojicu hlások, vyčleniť druhú
--	---	--

		hlásku v slove. 28. Určovať sluchom počet hlások v troj- a štvorhláskových slovách. 29. Orientovať sa v hláskovej štruktúre slova – vedieť používať schémy (domčeky).
--	--	---

Poznámka: Uvedené stratégie výchovy a vzdelávania, učebné zdroje pre deti, učebné zdroje pre učiteľku rozvíjajúceho programu pre deti s NKS a so SP sa využívajú počas celého školského roka .

Evaluačné otázky:

- Akým spôsobom reaguje na zvuk?
- Ako lokalizuje zvuk?
- Vyhladáva hudobné nástroje?
- Ako reaguje na spievanie pesničiek?
- Zaujímajú ho hry so slovami?
- Akú má sluchovú pamäť?
- Ako sa rytmicky prejavuje?
- Vie dieťa názov a význam značiek: Mlčanie, Ja viem, Všetci spoločne, Vo dvojici
- Delí slová na slabiky?
- Slabikuje slová samostatne alebo s pomocou učiteľky?
- Dokáže dieťa vyslabikovať jednoduchú riekanku/ básničku samostatne alebo s pomocou učiteľky?
- Vie dieťa zapisovať slabiky pomocou oblúčikov do vzduchu, na papier?
- Vie samostatne alebo s pomocou učiteľky použiť slabičnú schému a následne prečítať slabičnú schému?
- Vie dieťa pomocou slabičnej schémy vyhladať najdlhšie/ najkratšie slovo?
- Vie rozlíšiť krátku a dlhú slabiku?
- Pozná a chápe pojem „dĺžň“?
- Dokáže samostatne alebo s pomocou učiteľky identifikovať dlhú slabiku v slove?
- Vie dieťa vyčleniť prvú hlásku v slove?
- Vie dieťa vyhladať vhodné slová pre Hlásulienky?

- Rozlíši dieťa sluchom podobné hlásky na začiatku slova napr. D-Ď, T-Ť, N-Ň, L-L'?
- Dokáže určiť poslednú hlásku v slove?
- Vie dieťa vyčleniť všetky hlásky v trojhláskových slovách?
- Používa pri fixácii hlások žetóny?
- Vie dieťa samostatne alebo s pomocou učiteľky určovať sluchom počet hlások v troj- a štvorhláskových slovách?
- Ako sa orientuje v hláskovej štruktúre slova – vie používať schémy/ domčeky?

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- grafomotorické cvičenia
- dychové a artikulačné cvičenia
- rytmicko-pohybové hry na rozvoj rytmického cítenia
- sluchové hry na rozvoj sluchového vnímania, sluchovej pozornosti a sluchovej
- kreslenie
- didaktické hry
- pohybové hry
- FONO program
- **metódy:** slovné, názorné, praktické, metóda hlasného uvažovania, metóda diskutovania, motivačné, expozičné, metódy sprostredkovania prenosu poznatkov

Učebné zdroje pre deti:

- didaktické hry
- pracovné listy
- ceruzky, farbičky
- obrázky
- CD prehrávač
- žetóny
- schémy
- obrázkové knihy
- kartičky s Hlásulienkami

Učebné zdroje pre učiteľku:

- tréning fonematického uvedomovania podľa D.B. El'konina – metodická príručka
- obrázky
- pracovné listy
- kartičky s Hlásulienkami
- žetóny
- schémy
- obrázkové knihy
- ďalšie zdroje podľa výberu učiteľky

Evaluačné metódy: pozorovanie, pracovné listy, motivačné pečiatky a odmeny, autoevalvácia.

ROZVÍJANIE PREDIKTOROV VÝVINU MATEMATICKÝCH SCHOPNOSTÍ a MATEMATIKA podľa HEJNÉHO

Vzdelávacia oblasť	Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
JAZYK A KOMUNIKÁCIA MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ ČLOVEK A SVET PRÁCE UMENIE A KULTÚRA – HUDOBNÁ VÝCHOVA	ZRAKOVÁ DIFERENCIÁCIA ZRAKOVÁ ANALÝZA A SYNTÉZA ZRAKOVÁ PAMAŤ VNÍMANIE PRIESTORU VNÍMANIE ČASU	1. Odlíšiť zhodné a nezhodné dvojice líšiace sa detailom. 2. Odlíšiť zhodné a nezhodné dvojice líšiace sa horizontálnou polohou. 3. Odlíšiť zhodné a nezhodné dvojice líšiace sa vertikálnou polohou. 4. Poskladať obrázok z niekoľkých častí 5. Doplniť chýbajúce časti v obrázku 6. Spoznať videné obrázky 7. Umiestniť obrázky na miesto 8. Hore, dole, vpredu, vzadu 9. Vpravo, vľavo na vlastnom tele 10. Prvý, posledný, v strede, stredný 11. Hneď pred, hneď za 12. Zoradiť obrázky podľa postupnosti deja, menuje, čo sa stalo najskôr, neskôr 13. Orientovať sa v dňoch v týždni. 14. Priradiť činnosti pre ročné obdobia.
ČLOVEK A SVET PRÁCE UMENIE A KULTÚRA – HUDOBNÁ VÝCHOVA	KROKOVANIE Získať skúsenosť s číslom, operácie sčítania, odčítania, väzby medzi číslami, porozumieť pojmu číslo.	1. Hovoriť/spievať básničku, pesničku a súčasne vytlieskávať rytmus 2. Hovoriť/spievať básničku, pesničku a súčasne rytmus vytlieskávať, jedno dieťa do rytmu krokuje 3. „Urob tri kroky dopredu, začni hneď!“ 4. „Hod' kockou, daj pokyn: Urob toľko krokov dopredu, koľko je bodiek na kocke!“

		5. „Hod' dvoma kockami, modrou a červenou, daj pokyn: Urob toľko krokov dopredu, koľko je bodiek na modrej kocke a urob toľko krokov dopredu, koľko je bodiek na červenej kocke!“
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	SCHODY Získať predstavy o počte.	1. „Hod' desať krát hracou kockou. Čo padne najčastejšie?“ 2. „Hod' modrou kockou a počet bodiek na kocke, je počet bodiek na schodoch, kde sa máš postaviť. Hod' červenou kockou a urob toľko krokov dopredu, koľko je bodiek na kocke. Kde stojíš?“
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	AUTOBUS Porozumenie čísel, tréning krátkodobej pamäti, rozvíjať číselné predstavy a schopnosť reťaziť auditívne operácie.	1. Zastávky: Okno- Skriňa – Konečná. Na každej zastávke má výpravca dvoch cestujúcich. Jedná sa o zberný autobus Poznámka: Úlohy sa stupňujú v počte zastávok a v počte cestujúcich. 2. Podobné úlohy ako predchádzajúce, ale nejedná sa o zberný autobus, ale bežný. Poznámka: Cestujúci môžu nastupovať aj vystupovať
ČLOVEK A SVET PRÁCE	DEDO LESOŇ Budovanie číselnej predstavy, číslo vystupuje ako veličina(sila zvieratka).	1. Ukazovať ikony myší, mačiek a husí a položiť otázku: „Ktoré zvieratko je najslabšie?, Ktoré zvieratko je najsilnejšie?“ 2. Ktoré družstvo vyhrá 3. Ktoré zvieratko má ísť slabším na pomoc.
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	DRIEVKA Tvorenie rovinných obrazcov.	1. Z drievka zlož čo chceš 2. Hra „telefón“ 3. Zostav z drievok štvorec 4. Zostav z drievok väčší štvorec. Koľko drievok si potreboval? 5. Zostav z drievok najmenší štvorec

		6. Zostav z dreviek obdĺžnik (väčší, menší) 7. Zostav z dreviek trojuholník (väčší, menší) 8. Urob z piatich dreviek dva trojuholníky
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	PARKETY Umiestňovanie rovinných tvarov.	1. Z parkiet zlož čo chceš 2. Pomenuj parkety na obrázku 3. Polož na podlahu 3x3 (obr.11) akékoľvek ponúknuté parkety 4. Polož na podlahu 3x3 jedným druhom parkiet.
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	STAVBY Z KOCIEK 3D geometria	1. Postav z kociek čo chceš 2. Postav akúkoľvek stavbu z kociek. Porovnaj s ostatnými, ktoré vytvorili kamaráti 3. Vytvor stavby podľa obrázkov A – G 4. Postav stavbu zo 4 kociek 5. Hra telefón 6. Koľko vežičiek postavíš z troch kociek rôznej farby? 7. Zapiš plán stavby 8. Spoj stavbu z kociek s plánom
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	HRA SOVA Triedenie objektov.	1. Roztried' farbičky podľa farby (na stole sú 3 červené, 4 modré, 3 zelené, 5 žltých) 2. Roztried' deti do dvoch skupín na chlapcov a dievčatá. 3. Hra na bránu (triedenie chlapec – dievča) 4. Hra so žetónmi 5. Hra sova – postavičky 6. Hra sova – domčeky 7. Hra sova – hracie kocky 8. Hra sova – stavby z kociek

Poznámka: Uvedené stratégie výchovy a vzdelávania, učebné zdroje pre deti, učebné zdroje pre učiteľku rozvíjajúceho programu pre deti s NKS a so SP sa využívajú počas celého školského roka .

Evaluačné otázky:

- Ako sa orientuje v priestore?
- Ako sa dieťa sústreďuje na činnosť?
- Ako často dieťa strieda hry a činnosti?
- Ako často dieťa nedokončí činnosť?
- Pracuje dieťa starostlivo alebo nedbalo?
- Sleduje dieťa suseda?
- Drží sa dieťa len toho, čo je isté, alebo sa odváži riskovať?
- Obsahuje prejav dieťaťa tvorivé a originálne prvky?
- Čom dieťa hovorilo, na čo sa pýtalo, keď pracovalo?
- V ktorých situáciách dieťa požiadalo o pomoc dospelého?
- Ako zdôrazňuje svoje postupy práce?
- Ako rytmizuje slová a slovné spojenia?
- Ako rytmizované slová a slovné spojenia využíva v rytmickom sprievode k piesni či riekanke?
- Rozumie pojmom štvorec, trojuholník, kocka?
- Ako prejavuje záujem o konkrétny matematický pojem, či má tendenciu sa mu vyhýbať alebo nie?
- Ako správne a úspešne rozumie konkrétnemu matematickému pojmu pri komunikácii s učiteľkou, s ostatnými deťmi?
- Ako sa zapája do konkrétnej matematickej aktivity, do akej miery ju iniciuje, ako spontánne sa do aktivity pridáva, ako je v nej úspešné, čo ho na nej baví a čo nie?
- V akých situáciách dieťa iniciuje komunikáciu?
- Má problémy s nadväzovaním komunikácie? V akých situáciách?
- Akú podobu jazyka používa počas vzdelávacích aktivít v MŠ?
- Kladie doplňujúce otázky? Čaká na ich zodpovedanie?
- Ako reaguje na nové neznáme slová? Pýta sa, ak niečomu nerozumie?
- Rád používa slová, ktoré sa práve naučil?
- Snaží sa odpovedať, aj keď nevie? Aké stratégie pri tom používa? Rozmýšľa? Snaží sa spomenúť si?

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- rozvíjanie matematických predstáv
- grafomotorické cvičenia
- cvičenia zamerané na rozvoj jemnej a hrubej motoriky
- dychové a artikulačné cvičenia
- zmyslové hry
- didaktické hry
- hudobno-pohybové hry
- kreslenie
- maľovanie a modelovanie
- vychádzky v okolí MŠ
- dotváranie prostredia triedy materskej školy
- ďalšie stratégie podľa výberu učiteľky
- **metódy:** slovné, názorné, praktické, metóda hlasného uvažovania, metóda diskutovania, motivačné, expozičné, metódy sprostredkovania prenosu poznatkov

Učebné zdroje pre deti:

- súbor pracovných listov
- obrázkový materiál
- krokovací pás
- hracie kocky
- lepenkové krabice
- žetóny s ikonami zvierat
- drierka
- lekárske špachtle
- špáratká
- magnetická podložka a magnetickými parketami
- stavebnicové kocky
- guľičky
- kartičky

- šnúrky
- figúrky
- ďalšie učebné pomôcky podľa výberu učiteľky

Učebné zdroje pre učiteľku:

- Odborná literatúra
- Detské časopisy
- Encyklopédie
- CD s detskými pesničkami a rozprávkami
- Orffov inštrumentár
- Pracovné zošity
- Internet
- Situačné obrázky
- Kniha Piesne, hry a riekanky
- Exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- J. SLEZÁKOVÁ, E. ŠUBRTOVÁ, Matematika všemi smysly aneb Hejného metoda v MŠ, pokus o malou příručku pro kreativní pedagogy, Step by Step ČR, o.p.s., Praha 2015
- Z. MICHALOVÁ, Shody a rozdíly, pracovní listy pro rozvoj zrakového vnímání, 1998,
- Z. MICHALOVÁ, Pozornost, cvičení na posilování koncentrace pozornosti, 2004
- Z. MICHALOVÁ, Rozvoj početných představ I., 2001
- Z. MICHALOVÁ, Rozvoj početných představ II, 2002
- Z. MICHALOVÁ, Rozvoj početných představ III, 2003
- J. BEDNÁŘOVÁ, V. ŠMARDOVÁ, Školská zrelost, 2012

Evalvačné metódy: pozorovanie, rozhovor, analýza produktov detských činností, pracovné listy, motivačné pečiatky, motivačné odmeny, autoevalvácia

ŠPECIFICKÉ METODICKÉ POSTUPY PRE DETI SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM

Vzdelávacie oblasti	Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
UMENIE A KULTÚRA	SLUCHOVÁ VÝCHOVA Sluchová detekcia, sluchová diskriminácia, sluchová identifikácia,	1. Spontánne vnímať zvuk a reč. 2. Rozoznávať prítomnosť a absenciu zvukových podnetov z blízkeho prostredia (hračky, hud. nástroje...) pomocou rezonancie, vibrácie, hmatu, zraku. (počujem – nepočujem) 3. Spontánne vnímať zvuk a reč (hľadať zvuk pohľadom, otočením hlavy, zľaknutím) 4. Vedieť lokalizovať zvukový alebo rečový zdroj. 5. Demonštrovať selektívnu pozornosť na zvuk a reč. 6. Reagovať na zvukový a rečový podnet tak, že dieťa vytvára podmienenú odpoveď. 7. Rozlišovať zvuky dvoch alebo viacerých hudobných nástrojov so zrkadlovou oporou alebo bez zrkadlovej opory. 8. Vnímať a rozlišovať hudobné a nehudobné zvuky. 9. Vnímať a rozlišovať zmeny vo výške dvoch zvukových alebo rečových podnetov (vysoko – nízko). 10. Zamerať sluchovú pozornosť na zvuky z prírody, vyjadriť ich pomocou citoslovieč (auto trúbi –tú, tú....). 11. Diferencovať sluchom slabiky a slová. 12. Diferencovať sluchom slabiky a slová. 13. Rozlišovať slová líšiace sa počtom slabík. 14. Rozlišovať slová líšiace sa dĺžkou. 15. Rozlišovať slová líšiace sa dĺžkou. 16. Rozlišovať slová líšiace sa samohláskou. 17. Rozlišovať slová líšiace sa spoluhláskou. 18. Určovať rozdiel v koncovke jednotného a množného čísla. 19. Identifikovať rôzne zvuky prezentované v počítačovom programe.

ZDRAVIE A POHYB UMENIE A KULTÚRA JAZYK A KOMUNIKÁCIA	RYTMICKO – POHYBOVÁ VÝCHOVA Rytmické cítenie, pohybové cvičenia celého tela, vnímanie rytmu.	1. Pocítiť pulz učiteľky, dieťaťa. 2. Napodobniť rytmus údermi na bubon, klepaním na stôl. 3. Oboznámiť sa s hrou na telo, tleskaním, dupaním, klepaním jedného prsta do dlane 4. Napodobňovať rytmus – kvapkanie vody,... tleskaním, bubnovaním, dupaním, klepaním. 5. Precvičovať a striedať rytmické pohyby (chôdza, beh) na zvukový signál. 6. Vnímať a rozlišovať zmeny v tempe (rýchlo-pomaly). 7. Vnímať a rozlišovať zmeny v rytme dvoch zvukových alebo rečových podnetov (krátky – dlhý). 8. Hrať podľa rytmickej predlohy krátke a dlhé tóny. 9. Vnímať a rozlišovať zmeny v dynamike dvoch zvukových alebo rečových podnetov (silno - slabo). 10. Identifikovať dvojslabičné slová. 11. Tleskaním určovať počet slabík v slove. 12. Napodobniť rytmickú zostavu. 13. Spojiť pohyb a slovo. 14. Rozvíjať zručnosť detí udržiavať dané tempo podľa prístroj 15. Naučiť sa rytmicko-pohybovú hru. 16. Osvojiť si pravidelnú rytmickú pulzáciu. 17. Vnímať $\frac{3}{4}$ takt. 18. Nacvičovať tanečné prvky v $\frac{3}{4}$ takte. 19. Rozvíjať sluchovú pamäť rytmickými cvičeniami.
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	KOMUNIKAČNÉ ZRUČNOSTI Stimulácia rečového vývinu.	1. Vyjadrovať existenciu predmetu. 2. Hovoriť o menách predmetov, ľudí. 3. Vyjadrovať v reči umiestnenie predmetov zámenami (tu, tam, daj). 4. Identifikovať slová/posunky v zatvorenom súbore. 5. Vyjadrovať v reči zmiznutie, neprítomnosť predmetu. 6. Vyjadrovať v reči nesúhlas.

		7. Vyjadrovať v reči činnosť. 8. Vyjadrovať v reči sémantické kategórie vlastníctva privlastňovacími zámenami alebo prídavnými menami, slovesom „mať“. 9. Identifikovať slová/ posunky v poloopenom súbore (slova z jednej sémantickej oblasti). 10. Vyjadrovať v reči sémantické kategórie množstva a času. 11. Reagovať na vlastné meno a mená iných ľudí. 12. Porozumieť a realizovať pokyny rozšírené o číslovky. 13. Identifikovať krátke vety pri jednoduchej otázke. 14. Porozumieť a realizovať jednoduché pokyny. 15. Vyjadrovať v reči zameranie pozornosti na predmety prostredníctvom slov vidieť, počuť, pozeráť, ukazovať. 16. Identifikovať pokyny a bežné frázy. 17. Vyjadrovať v reči príjemcu predmetu alebo činnosti. 18. Používať podstatné mená v datíve. 19. Rozvíjať sémantickú kategóriu donatívnej a opakovanie činnosti alebo predmetu. 20. Porozumieť a realizovať dva pokyny. 21. Vyjadrovať v reči vlastnosti predmetov, osôb prídavnými menami. 22. Rozvíjať sémantickú kategóriu atribúcie. 23. Porozumieť a realizovať dva pokyny rozšírené o prídavné mená. 24. Vyjadrovať v reči príčinnno-dôsledkové vzťahy. 25. Rozprávať slovne/posunkom príbeh podľa dejovo nadväzujúcich obrázkov. Obrázky správne zoradiť. 26. Viest' rozhovor týkajúci sa vnútorného prežívania. 27. Rozvíjať sémantické kategórie aditívnosti a poznania. 28. Vyjadrovať prirad'ovací vzťah medzi predmetmi, osobami. 29. Vyjadrovať slovami/posunkami stav mysle slovami vedieť, pamätať. 30. Identifikovať krátke vety s rôznymi podstatnými menami,
--	--	---

		slovesami, prídavnými menami 31. Vyjadrovať v reči to, že niekto niečo povedal. 32. Vyjadrovať kontrast pomocou súvetí . 33. Uplatňovať sluchové a rečové zručnosti v jednoduchom rozhovore. 34. Rozvíjať aktívnu a pasívnu slovnú zásobu na základe globálneho čítania a ideovizuálneho písania.
UMENIE A KULTÚRA ČLOVEK A SVET PRÁCE	TAKTILNO-VIBRAČNÉ A MOTORICKÉ VNÍMANIE Vnímanie prirodzených vibrácií, zmyslové vnímanie predmetov, vlastného tela.	1. Rozvíjať dotykové hry. 2. Napodobniť pohyby zvierat. 3. Vnímať vlastné telo pri motorických hrách. 4. Vnímať hmatom, zrakom vlastnosti predmetov, vecí..... 5. Vnímať hmatom, zrakom tvary predmetov, geometrických tvarov, písmen,..... 6. Vnímať tvary a vlastnosti predmetov, vecí dennej potreby, geometrických tvarov..... 7. Vnímať sériu taktilných pocitov. 8. Vnímať množstvo. 9. Vnímať motorickú zostavu pohybov, vedieť ju napodobniť.

Poznámka: Uvedené stratégie výchovy a vzdelávania, učebné zdroje pre deti, učebné zdroje pre učiteľku rozvíjajúceho programu pre deti s NKS a so SP sa využívajú počas celého školského roka .

Evaluačné otázky:

- Dokáže zareagovať na zvuk pohybom? Potrebuje oporu?
- Rozlíši zvuk a ticho?
- Zareaguje telom na smer prichádzajúceho zvuku?
- Ako reaguje na zvuky hudobných nástrojov?
- Vie rozlíšiť sluchom počet slabík?
- Akým spôsobom si rozširuje slovnú zásobu?
- Aké suprasegmentálne javy používa?

- Vie napodobňovať?
- Dokáže odzerať?
- Vie sa prispôbiť? Rešpektuje kamaráta?
- Napodobní rytmus?
- Cíti rytmus?
- Vie sa prispôbiť?
- Chápe sluchové hry?
- Dokáže vnímať sekvenčné hry?

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- rytmické cvičenia
- rytmicko-pohybové hry na rozvoj rytmického cítenia
- sluchové hry na rozvoj sluchového vnímania a sluchovej pozornosti
- relaxačné cvičenia
- dychové a artikulačné cvičenia
- denník s obrázkami na rozvoj aktívnej a pasívnej slovnej zásoby
- denník a obrázkami činností
- čarovná krabička, vrecúško – pomenovanie, triedenie, usporiadanie
- senzomotorické cvičenia a hry
- muzikoterapia, dramatoterapia, arteterapie
- odzerať
- **metódy:** Verbotonálne metódy Guberina, Gladica, Afollterovej metóda
- posunkový jazyk, posunkovaná slovenčina, pomocné artikulačné znaky

Učebné zdroje pre deti:

- elektro-akustické pomôcky
- kompenzačné pomôcky
- detské riekanky
- tematické obrázky
- zvukové hračky, predmety dennej potreby

- hudobné nástroje
- CD prehrávač

Učebné zdroje pre učiteľku:

- informačné zdroje – internet, odborné časopisy, detské časopisy,
- Laheyovej model vývinu reči
- prvky alternatívnej a augmentatívnej komunikácie
- auditívno-verbálna metóda podľa W. Estabrooksa
- Guberinove cvičenia, Gladicove cvičenia

Evaluačné metódy:

pozorovanie, práca s obrázkovým materiálom, práca s pracovnými listami, manipulácia s predmetmi, motivačné pečiatky, odmeny, autevalvácia

ŠPECIFICKÉ METODICKÉ POSTUPY PRE DETI S AUTIZMOM

OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY
HRUBÁ MOTORIKA Ovládanie pohybov celého tela, veľkých svalových skupín.	1. Ide cielene k predmetu na zemi a zdvihne ho. 2. Prednostne používa jednu ruku. 3. Hodí loptu k chytajúcej osobe. 4. Skáče na mieste. 5. Kope do lopty. 6. Chytí skákajúcu loptu. 7. Chodí po šikmej ploche. 8. Chodí po lavičke.
JEMNÁ MOTORIKA Ovládanie jemných svalov.	1. Uchopí predmet (dlaňový úchop). 2. Prekladá predmety z ruky do ruky. 3. Stavia vežu z kociek. 4. Stláča zvukové hračky. 5. Čmára so zámerom. 6. Palcom a ukazovákom uchopí predmet. 7. Vyfukuje bubliny z bublifuku. 8. Drží pero palcom a prstami, nie päťou. 9. Spojí dva body čiarou. 10. Listuje v knihe, obracia viacej listov naraz. 11. Obťahuje jednoduché tvary. 12. Vyfarbuje ohraničené tvary. 13. Strihá nožnicami jednoduché tvary. 14. Nakreslí postavu s detailami častí tela. 15. Nakreslí rôzne tvary.
PROSOCIÁLNE SPRÁVANIE Empatia, sociálny kontakt.	1. Reaguje na sociálny kontakt (úsmevom, živšia reakcia) 2. Aktívne reaguje na osoby (sleduje ich pohyb, činnosť) 3. Prijíma fyzický kontakt, nechá sa utešiť.

	4. Ponúkne predmet alebo hračku dospelému, predmet však nemusí odovzdať. 5. Často hľadá zrakový kontakt, keď sa mu venujeme 2-3 min. 6. Raduje sa zo spoločnej činnosti, z príchodu známej osoby. 7. Krátku dobu sa zúčastní hry s dospelým (púšťanie autíčka, hra s loptou) 8. Má radosť s jednoduchých detských hier (napr: ťap-ťap, kukuk..) 9. Neverbálne žiada o pomoc 10. Reaguje na emocionálne prejavy blízkych osôb (napr: radosť – hnev) 11. Zúčastní sa kontaktu s dospelým, ktorý vyžaduje vzájomnú aktivitu 2-3 min. (napr: stavanie kociek, prezeranie knižky) 12. Ťahá dospelého, aby mu ukázalo nejaký predmet alebo dianie 13. Spontánne objíma, pohladká pobožká známou osobu. 14. Pomáha ukladať veci spoločne s dospelým. 15. Podnecuje k spoločnej činnosti (napr: podá knihu dospelému, aby si ju spoločne prezerali). 16. Dokáže si požiadať o pomoc (očným kontaktom, gestom, slovom). 17. Spontánne napodobňuje pri hre dospelého (napr. zmetá, obúva si topánky, telefonuje) 18. Prejavuje záujem o ostatné deti, objavuje sa „pararelná hra“. 19. Prejavuje súcit, poskytuje útechu (slovom, gestom, zmenou správania, ktoré nie je považované za nevhodné) 20. Krátku dobu sa zúčastní hry s iným dieťaťom, je potrebné usmernenie dospelého. 21. Teší sa zo spoločných fyzických aktivít (napr. „Naháňačka“, „Na schovávačku“) 22. Poprosí alebo poďakuje keď sa mu to pripomenie 23. Víta známe deti a dospelých, keď je na to upozornené. 24. Keď mu nie je rozumieť, prejavuje sklamanie, dožaduje sa dorozumenia inými prostriedkami, chce aby mu rozumeli (nevzdáva sa) 25. Vie cielene odmietnuť požiadavky, ktorým dobre rozumie, vedome prekračuje stanovené hranice správania a čaká na reakciu dospelého 26. Prosí o pomoc, keď má nejaký problém 27. Spontánne pomáha dospelému pri rôznych činnostiach. 28. Reaguje na vyzvanie druhých detí ku kooperatívnej hre a zúčastní sa jej. 29. Je schopné na základe znalostí a myslenia o pocitoch druhého človeka posúdiť
--	--

	čo si myslí. 30. Požiada o dovoľenie, hrať sa s hračkou, s ktorou sa hral niekto iný. 31. Bez upozornenia sa pozdraví známemu dospelému. 32. Vie počkať, kým príde rad na neho. 33. Hrá sa jednoduché spoločenské hry (napr: pexeso, loto, domino...) 34. Väčšinou vyhovie žiadosti dospelého. 35. Nadväzuje kamarátske vzťahy v skupine detí. 36. Akceptuje pravidlá súťaživých hier.
MYSLENIE Kognitívne funkcie osobnosti.	1. Diferencovane manipuluje s predmetmi. 2. Učí sa jednoduché účelové úlohy (rozsvietiť svetlo, zapni hračku, otvor...). 3. Chápe k čomu slúžia jednotlivé časti oblečenia. 4. Chápe účelové spojenie dvoch predmetov (záмок -kľúč, stôl-stolička). 5. Priradzuje základné tvary (kruh, štvorec, trojuholník)-vkladačky, vhadzovačky 6. Priradzuje identické predmety. 7. Priradzuje základné farby 8. Priradzuje predmety podľa veľkosti. 9. Spáruje rovnaké obrázky. 10. Zloží rozpolený obrázok. 11. Priradzuje predmety k obrázkom. 12. Priradí obrázok k piktogramu. 13. Doplní rad podľa daného vzorca (banán-zmrzlina-banán-zmrzlina....). 14. Podľa predlohy správne nasmeruje obrázok. 15. Doplní chýbajúce časti obrázku. 16. Zoradí tri obrázky podľa prebiehajúceho deja. 17. Skladá kocky podľa nakreslenej predlohy.
ZRAKOVÉ VNÍMANIE Orientovanie sa v priestore, pravo-ľavá orientácia, pravo-ľavý pohyb očí, zrakové rozlišovanie.	1. Sleduje zrakom pohybujúce sa predmety. 2. Pozoruje pohyb bublín. 3. Sleduje pohyb lopty. 4. Nájde cukrík ukrytý pod hrnčekom, šatkou.... 5. Pozrie sa do kaleidoskopu jedným okom.

	6. Zapamätá si aspoň tri obrázky zo šiestich. 7. Rozlíši správnu orientáciu postavy na obrázku(po ceste chodíme nohami, nie hlavou....)
SLUCHOVÉ VNÍMANIE Vnímanie zvukových podnetov.	1. Otáča hlavu za zdrojom zvuku. 2. Otočí sa za ľudským hlasom. 3. Rozlíši tri rôzne zvuky. 4. Priradí zvuk k predmetu, obrázku, ktorý ho znázorňuje (zvieratká, dopravné prostriedky). 5. Rozpozná reprodukované zvuky.
MOTORICKÁ IMITÁCIA Motorické reakcie na slovný podnet.	1. Napodobní po dospelom jednoduché pohyby. 2. Napodobní stláčanie zvukových hračiek. 3. Napodobní tleskanie. 4. Napodobní jednoduché činnosti. 5. Napodobní pohyby pier, vyplazí jazyk. 6. Napodobní hod lopty. 7. Po predvedení postaví vežu z troch kociek. 8. Napodobní gestá po dospelom. 9. Napodobní rôzne výrazy tváre. 10. Napodobní používanie domácich predmetov. 11. Napodobní sériu pohybov po dospelom. 12. Hádže a chytá loptu s dospelým. 13. Po predvedení preloží papier.
SOCIÁLNA IMITÁCIA Odpozorovanie a zopakovanie činnosti druhého človeka.	1. Usmeje sa odpoveďou na úsmev. 2. Napodobní jednoduché detské sociálne hry. 3. Napodobňuje jednoduché činnosti (kŕmi bábätko...) 4. Pri hre napodobní domáce práce. 5. Po predvedení napodobní hru s maňuškou. 6. Hrá sa rôzne sociálne role (na lekára, predavačku....)
VERBÁLNA IMITÁCIA	1. Napodobňuje zvuky po dospelom.

Vokalizácia napodobňovaním.	2. Opakuje hlasy zvierat. 3. Opakuje slová. 4. Napodobňuje vokalizáciu dospelého. 5. Napodobní intonáciu po dospelom (Ty, ty, ty...) 6. Zopakuje krátku riekanku, básničku, zaspieva pesničku. 7. Zopakuje dve čísla, tri čísla, štyri čísla. 8. Zopakuje jednoduchú vetu, zloženú vetu.
KOMUNIKÁCIA Neverbálne a verbálne vyjadrovanie.	1. Nadviaže očný kontakt. 2. Vedie ruku dospelého k žiadanému predmetu. 3. Pozoruje to čo sa mu ukazuje. 4. Pohybom vyjadruje základné potreby. 5. Zápor vyjadruje zavrtením hlavy. 6. Ukáže na žiadaný predmet, uistí sa nadviazaním očného kontaktu či dospelý dáva pozor. 7. Súhlas vyjadrí kývnutím hlavy. 8. Používa gestá. 9. Používa gestá pri vyjadrovaní. 10. Vokalizuje. 11. Opakuje zvuky a jednotlivé slová. 12. Používa pozdrav. 13. Spojí prvé slovo s osobou, vecou. 14. Na požiadanie produkuje zvuky zvierat. 15. Vyjadruje pranie jedným slovom. 16. Odpovedá na otázku Čo je to? 17. Odpovedá na otázku Kto je to? 18. Používa dvojslovné vety. 19. Dáva otázku Čo je to? 20. Používa zámeno to,toto. 21. Používa záporné vety. 22. Vysloví žiadosť o pomoc. 23. Používa zámená môj, moje.

	24. Tvorí jednoduché otázky. 25. Pozná rýmy niekoľkých detských riekaniak. 26. Používa trojslovné vety. 27. Správne používa slovo áno, nie. 28. Odpovie na otázku Ako sa voláš? 29. Používa podstatné meno v spojení so slovesom. 30. Vyslovuje negatívne výroky. 31. Používa množné číslo. 32. Dáva otázku Prečo? 33. Používa kombináciu podstatného mena a prídavného mena. 34. Používa zámeno ja, mne. 35. Pomenuje základné farby. 36. Napočíta určitý počet predmetov. 37. Hovorí vo vetách. 38. Spontánne rozpráva o obrázku. 39. Počúva príbehy, rozprávky a je schopný jednoduchej, nepresnej interpretácie.
KOMUNIKÁCIA Receptívna reč(na základe porozumenia)	1. Reaguje na pokyn a gesto „pá, pá“, „paci,paci“. 2. Reaguje na gesto „Daj mi“. 3. Na svoje meno reaguje pohľadom. 4. Reaguje na pokyn „Daj mi“. 5. Rozozná niektoré predmety. 6. Reaguje na negatívne informácie „Nerob to“ 7. Kladne reaguje na jednoduché pokyny s gestami „Pod' sem“ 8. Pozná niektoré pomenované časti tela, osoby, zvieratá. 9. Splní verbálny pokyn bez gesta „Pod' ku mne“. 10. Otočí hlavu, keď sa ho opýtajú „Kde je....?“ 11. Začína rozumieť slovom áno – nie. 12. Chápe význam vlastníctva(maminkina kabelka,ockove topánky...) 13. Ukáže alebo podá pomenované obrázky, fotky. 14. Rozlíši veľký – malý. 15. Porozumie vetám, ktoré obsahujú jeden pokyn „Ulož si topánky“

	16. Rozlíši pohlavie. 17. Chápe predložky v, na, do v kontexte „Daj kocku do vedra.“ 18. Identifikuje základné geometrické tvary. 19. Spočíta dva predmety. 20. Urobí jednoduchý dvojstupňový pokyn „Sadni si a jedz“. 21. Určí väčší predmet z dvoch ukázaných. 22. Rozumie dlhším vetám, v ktorých je jeden pokyn „Pôjdeme von, obleč si kabát.“ 23. Rozlišuje farby „Podaj mi červenú loptu“. 24. Rozumie funkčnému spojeniu „Čo si obliekaš?, Čo jeme?“ - ukazovať na obrázkoch. 25. Splní dva časovo nadväzujúce pokyny „najskôr...a potom“. 26. Chápe otázky v ktorých je možnosť výberu „Chceš to, alebo to“. 27. Spočíta tri predmety. 28. Rozumie výrazom rovnaký, iný, menší – väčší. 29. Rozozná ľudí podľa pohlavia. 30. Rozozná čo je rovnaké a čo iné na obrázku.
--	---

Poznámka: Výkonové štandardy v rozvíjajúcom programe sa adaptujú do všetkých vzdelávacích oblastí. Uvedené stratégie výchovy a vzdelávania, učebné zdroje pre deti, učebné zdroje pre učiteľku rozvíjajúceho programu pre deti s autizmom sa využívajú počas celého školského roka podľa plnenia individuálnych vzdelávacích programov pre jednotlivé deti s prihliadnutím aktuálnej vývinovej úrovne dieťaťa s diagnózou autizmu.

Stratégie výchovy a vzdelávania:

- pohybové a relaxačné cvičenia
- cvičenia zamerané na rozvoj jemnej a hrubej motoriky
- dychové a artikulačné cvičenia
- hry podľa výberu detí
- kreslenie, maľovanie, modelovanie, strihanie a lepenie
- čítanie rozprávky, manipulácia s knihami
- počúvanie a nácvik piesní a riekaniiek
- hudobno-pohybové hry

- námetové hry
- didaktické hry
- spoločenské hry
- konštruktívne hry
- pohybové hry na dvore
- **metódy**: zážitkové, pozorovanie, rozhovor, opis, situačné, inscenačná, demonštrovanie, kooperatívne, práca s knihou, metóda hrania
- a ďalšie stratégie podľa výberu učiteľky
- TEACCH program
- ABA terapia

Učebné zdroje pre deti:

- detská literatúra, detské časopisy
- pojmové obrázky, situačné obrázky, fotografie,
- pomôcky na pohybové a relaxačné činnosti
- pracovné listy
- puzzle, rozstrihané obrázky, drevené obrázkové kocky, mozaika, zatĺkačka, prevliekačka, stavebnice
- zvukové hračky, hračky na námetové hry, bublifuk, kaleidoskop,
- predmety dennej potreby, modely predmetov, zvierat
- farebné kocky a cvočky
- Orffov inštrumentár
- športové náčinie
- výkresy, farebné papiere
- vodové, temperové, prstové farby, nožnice, lepidlo
- pastelky, kriedy
- modelovacie hmoty
- spoločenské hry Človeče..., Lego, Duplo
- pracovné krabice
- ďalšie učebné zdroje si zvolí učiteľka podľa potrieb výchovy a vzdelávania v danej triede

Učebné zdroje pre učiteľku:

- odborná literatúra, detské časopisy, detská literatúra
- Internet, DVD, CD
- pracovné zošity
- obrázkový materiál
- didaktické pomôcky
- kniha Piesne, hry a riekanky
- exteriér, interiér a širšie okolie MŠ
- LEGO herňa
- TEACCH program
- ABA terapia
- prvky alternatívnej a augmentatívnej komunikácie
- *Edukačne hodnotící profil dítěte s poruchou autistického spektra*, V. Čadilová, Z. Žampachová, APLA 2015
- *Strategie a metody výuky dětí s autismem a dalšími vývojovými poruchami*, ERIC Schopler, Robert J. Reichler, Margaret Lansing
- *Diagnostika dítěte předškolního věku*, Bednářová J., Šmardová V.,
- Program výchovy a vzdelávania pre deti s autizmom (MŠ SR – 2003)
- Moje učenie (učebný materiál pre deti s autizmom) A. Šedibová

4 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť. Predprimárne vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovŕšilo šiesty rok veku, ale podľa vyjadrenia príslušného školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast môže plniť povinnú školskú dochádzku – predčasné žaškolenie dieťaťa na žiadosť rodičov.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, ktoré deti dostanú počas „rozlúčky s predškólakmi“, posledný deň výchovno – vzdelávacieho procesu.

5 Personálne zabezpečenie

V materskej škole pracuje učiteľky, logopedičky, pomocná vychovávateľka. Všetky učiteľky majú odbornú a pedagogickú spôsobilosť, ktorá zodpovedá zameraniu materskej školy.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogický zamestnanec

- svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvára predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- stará sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvára pre tento ich rast podmienky,
- je schopný poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.

Nepedagogický zamestnanec - pomocná vychovávateľka

- pracuje striedavo v triedach, ktoré navštevujú deti s viacnásobným postihnutím a autizmom, ak si to vyžadujú potreby príslušného dieťaťa v závislosti od závažnosti jeho postihnutia, pomáha dieťaťu pri sebaobslužbe.

Školský logopéd

- logopéd s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou platnou v rezorte školstva,
- vykonáva odborné činnosti v rámci logopedickej intervencie - diagnostiky, terapie a prevencie deťom/žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou, týkajúce sa najmä logopedickej diagnostiky, terapie, stimulácie, korekcie a reedukácie v súlade s Usmernením MŠVVaŠ SR č. 2011-5566/23356:14-914,
- vykonáva odborné činnosti v rámci logopedickej intervencie - diagnostiky, terapie a prevencie deťom s narušenou komunikačnou schopnosťou, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím a autizmom. Poskytuje odborné poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom detí a pedagogickým zamestnancom školy.

Školský psychológ

- vykonáva odbornú prax s deťmi s narušenou komunikačnou schopnosťou, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím, viacnásobným postihnutím a autizmom.

Ďalej je v materskej škole ustanovený *vedúci metodického združenia*.

6 Materiálno-technické a priestorové podmienky školy

Materská škola je viac triedna. Poskytuje poldennú, celodennú a týždennú špeciálnopedagogickú a výchovnú starostlivosť deťom s narušenou komunikačnou schopnosťou, so sluchovým postihnutím, s autizmom prípadne s iným druhom zdravotného znevýhodnenia vo veku od troch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou.

Materská škola je umiestnená v účelovej budove spoločne so základnou školou a školským internátom, v osobitnom trakte. Je to dvojpodlažná budova so vstupnou halou na prízemí, dvomi triedami, logopedickou učebňou, sociálnym zariadením s príslušenstvom, so šatňou a chodbou. Na 1. poschodí sú umiestnené tri triedy, dve logopedické učebne, sociálne zariadenie, kúpeľňa a šatňa. Na prízemí v spoločnej časti so školou sa nachádzajú ďalšie dve triedy so sociálnym zariadením a aj s bezbariérovým sociálnym zariadením, herňou, šatňou a kuchynkou. Na prízemí budovy sa nachádza aj spoločná jedáleň, kuchyňa, zborovňa, riaditeľňa a hospodárska časť. Deti majú k dispozícii učebňu rytmicko-pohybovej výchovy, počítačovú miestnosť, telocvičňu a psychomotorickú miestnosť. Na prízemí a 1. poschodí sú 2 otvorené terasy. Triedy sú vybavené moderným, variabilným a farebným nábytkom, ktorý vyhovuje potrebám detí a rešpektuje antropometrické požiadavky. Pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami sú zariadené štrukturované priestory a bezpodnetová miestnosť. Materská škola je dobre materiálne i technicky vybavená. Disponujeme množstvom didaktických pomôcok, hračiek, edukačného softwaru aj softwaru pre logopedickú terapiu, detskou a odbornou literatúrou, telovýchovným náradím a náčiním, hudobnými nástrojmi. V materskej škole máme počítače, tablety, televízory, DVD prehrávače, fotoaparáty, interaktívne tabule a multifunkčné zariadenia. Na školskom dvore sa nachádzajú dve detské ihriská. Školský dvor je z bezpečnostných a hygienických dôvodov oplotený.

Súčasťou areálu školy je aj zdravotné stredisko, ktoré pozostáva z: 1 miestnosť pre zdravotnú sestru a 2 izby pohotovostnej lôžkovej časti.

Pitný a stravovací režim detí a zamestnancov školy je zabezpečený v školskej jedálni s vlastnou kuchyňou.

Budova má novo zrekonštruovanú strechu, zabezpečenú výmenu všetkých okien a bezbariérový upravený vstup, vrátane hygienického zariadenia na prízemí.

V budove školy sa nachádza Centrum špeciálnopedagogického poradenstva (zahŕňa celkom 6 miestností), ktoré poskytuje starostlivosť pre sluchovo postihnutých klientov, klientov s poruchami učenia a s autizmom. V ČŠPP pracujú špeciálni pedagógovia, sociálna pracovníčka, psychologičky a školské logopedičky.

7 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

V materskej škole sú zabezpečené bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vzdelávanie. Pravidelne realizujeme vhodnou a veku primeranou formou poučenie detí o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, pravidelné školenia zamestnancov školy o BOZP a proti požiaru. Vykonávame pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie prípadných zistených nedostatkov podľa výsledkov revízií. Primárnou snahou je pôsobiť preventívne proti vzniku úrazov u detí ako aj zamestnancov školy.

V materskej škole:

- prihladáme na základné fyziologické potreby detí, vyplývajúce z ich zdravotného stavu a znevýhodnenia – postihnutia,
- vytvárame podmienky na zdravý vývin detí a na predchádzanie sociálno-patologických javov,
- zaisťujeme bezpečnosť a ochranu zdravia detí,
- poskytujeme a vyžadujeme nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí,
- vedieme evidenciu registrovaných školských úrazov detí, ku ktorým došlo počas výchovno-vzdelávacej činnosti alebo pri činnostiach organizovaných materskou školou.

Deti sú veku primeraným spôsobom poučené o bezpečnosti a ochrane zdravia pri výchove a vzdelávaní vždy na začiatku školského roka, pred školskými akciami i pred prázdninami. Problematika zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia je aj integrálnou súčasťou obsahu výchovy a vzdelávania detí v materských školách. Deti sa prostredníctvom tohto obsahu učia chrániť si svoje zdravie aj zdravie iných a riešiť na elementárnej úrovni situácie ohrozujúce zdravie.

Problematika zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní, pri školských aktivitách a aktivitách mimo materskej školy je podrobne rozpracovaná v prevádzkovom poriadku a v školskom poriadku.

8 Vnútný systém kontroly a hodnotenia

Vnútný systém kontroly a hodnotenia je zameraný na tri oblasti:

- Hodnotenie detí
- Hodnotenie zamestnancov
- Hodnotenie školy

8.1 Hodnotenie detí

Kontrolu a hodnotenie detí realizujeme spôsobmi:

1. Vstupné diagnostické správy z logopedického a psychologického vyšetrenia
2. Testy školskej zrelosti
3. Záznamový hárok z hry
4. Pedagogické hodnotenie
5. Hodnotenie individuálnych logopedických intervencií
6. Hodnotenie IVVP.

Pedagogické hodnotenie je súčasť edukačného procesu v špeciálnej materskej škole.

Je zamerané na:

- zisťovanie,
- identifikovanie,
- charakterizovanie,
- hodnotenie úrovne rozvoja dieťaťa ako výsledku výchovného a vzdelávacieho pôsobenia.

Z procesu hodnotenia – diagnostikovania – si učiteľ robí písomné záznamy a zbiera hodnotiace portfólio: kresba, maľba, výtvar z modelovacej hmoty, skladačky, práce v pracovných zošitoch, analýza hry. Vyhodnocuje plán rozvoja dieťaťa.

Deti sú vedené k hodnoteniu a sebahodnoteniu prostredníctvom:

- individuálneho rozhovoru s dieťaťom.
- verejnej prezentácie detského produktu každého dieťaťa (výstavka v triede, pre rodičov).

Hodnotenie je uznalivé, nezosmiešňujúce.

8.2 Hodnotenie zamestnancov

Hodnotenie práce zamestnancov vychádza z cieľov a hodnôt školy. Je rozpracované podrobne v materiáli: „Systém vnútornej kontroly školy“, ktorý je každý rok aktualizovaný. Obsahuje objektívne kritériá na hodnotenie zamestnancov, ktoré prispievajú k zvýšeniu kvality práce pedagogických zamestnancov.

Hodnotenie zamestnanca prebieha v dvoch úrovniach:

- Formálne

Formálne hodnotenie sa vykonáva v pravidelnom intervale. Patrí sem sledovanie výsledkov detí, ich zapájanie do súťaží, tvorba projektov pre deti, zapájanie do ďalšieho vzdelávania, tvorba učebných pomôcok, zavádzanie inovatívnych foriem, zapájanie do mimoškolskej činnosti, vzájomné hodnotenie učiteľov. Neoddeliteľnou súčasťou je hodnotenie vedenia pedagogickej dokumentácie, tvorba plánov, ich plnenie, vedenie ostatnej písomnej agendy,

aktívna účasť na poradách, zasadnutiach MZ, podieľanie sa na tvorbe a realizácii školského vzdelávacieho programu, šírenie dobrého mena – zvyšovanie morálneho kreditu školy.

Dôležitou súčasťou je hospitačná činnosť nadriadeného zamestnanca a písomný záznam z hospitácie s odporúčením a opatreniami na skvalitnenie práce učiteľa. Jedenkrát ročne vedie zástupkyňa riaditeľky školy so zamestnancami hodnotiaci pohovor. Výsledkom pohovoru je písomný záznam a celkové hodnotenie pedagogického zamestnanca, vytýčenie cieľov a úloh na ďalšie hodnotiace obdobie.

▪ **Neformálne**

Neformálne hodnotenie je priebežné v priebehu výkonu práce. Má príležitostnú povahu. Ide o súčasť každodenného vzťahu medzi nadriadeným a podriadeným, súčasť priebežnej kontroly plnenia pracovných úloh a pracovného správania.

9 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

V rámci celoživotného vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov budú pre pedagogických zamestnancov vytýčené nasledovné úlohy:

- metodické združenie zamerať na aktuálne požiadavky pedagogických zamestnancov najmä v oblasti plánovania výchovno-vzdelávacieho procesu
- v rámci metodicko-pedagogického centra sa učitelia zúčastnia organizovaných vzdelávaní podľa aktuálnej ponuky

Problematika kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov je podrobne rozpracovaná v Pláne kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov, ktorý tvorí prílohu Plánu práce školy každý školský rok.